

**UCHWAŁA NR LIX/468/14
RADY MIEJSKIEJ W ZATORZE**

z dnia 30 września 2014 r.

w sprawie: przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Zator na lata 2014-2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (j.t. Dz. U. z 2013r. poz. 594 z późniejszymi zmianami) w zw. z art. 19 ust. 3b dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 z późn. zm.)

Rada Miejska w Zatorze uchwala, co następuje :

§ 1.

Przyjmuje się do realizacji *Strategię Rozwoju Gminy Zator na lata 2014-2022*, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Traci moc Uchwała Nr XXXII/202/05 Rady Miejskiej w Zatorze z dnia 25 lutego 2005 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Zator.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Zatora.

§ 4.

Uchwała podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty i wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Zatorze

dr inż. Stanisław Orlicki

Strategia Rozwoju Gminy Zator 2014-2022

Zator, wrzesień 2014 r.

Opracowanie:

Urząd Miejski w Zatorze

FRDL Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji

**FRDL Małopolski Instytut Samorządu
Terytorialnego i Administracji**

Spis treści

Wprowadzenie	4
Wstęp	5
Metodologia prac	6
Konwent Strategiczny.....	6
Organizacja procesu tworzenia Strategii.....	8
Ramy instytucjonalne lokalnej polityki rozwoju	10
Nadrzędne dokumenty strategiczne	11
Strategie Zintegrowane	12
Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego.....	13
Subregionalny Program Rozwoju 2014-2020.....	15
Diagnoza podstawowych uwarunkowań rozwojowych	17
Badanie opinii mieszkańców na temat kierunków rozwoju Gminy Zator.....	22
Analiza SWOT	24
Wyzwania rozwojowe	28
Wizja i misja rozwoju Gminy Zator.....	32
Plan operacyjny Strategii.....	33
System wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Zator na lata 2014-2022	71

Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Gminy Zator na lata 2014–2022 jest dokumentem priorytetowym, wytaczającym kierunki rozwoju i cele do osiągnięcia dla naszego samorządu. Jest to jeden najważniejszych z dokumentów opracowywanych przez samorząd i wdrażany z pełną świadomością jego znaczenia dla naszego rozwoju.

Oddajemy mieszkańcom, instytucjom gminnym i przedsiębiorcom dokument kompletny, wspólnie wypracowany i gruntownie przemyślany, oparty na propozycjach naszej gminnej społeczności. Niniejsza strategia jest wynikiem współpracy wszystkich środowisk gminnych i opiera się na szerokim partnerstwie dla dobra gminy i jej mieszkańców. Naszym zamiarem, jako twórców strategii jest sprawienie, aby stała się ona podstawowym narzędziem w kreowaniu rozwoju i planowaniu przyszłych przedsięwzięć oraz inwestycji. Dzięki komplementarności celów oraz powiązaniu działań w kompleksowe programy rozwojowe mamy zamiar uzyskać zintegrowany, zrównoważony i harmonijny rozwój wszystkich dziedzin życia społeczno-gospodarczego gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Zator na lata 2014–2022 daje silny impuls i możliwości dla pozyskiwania kolejnych środków finansowych z unijnych i krajowych programów prorozwojowych. Zbudowaliśmy strategię tak, byśmy wszyscy mogli w maksymalnym stopniu skorzystać ze wszystkich dostępnych instrumentów wsparcia w tym w szczególności w dziedzinie edukacji, kultury, turystyki i gospodarki. Przede wszystkim jednak zamierzamy poprzez realizację strategii znacząco podnieść jakość i standard życia, pracy, wypoczynku oraz samorealizacji naszych mieszkańców.

Serdecznie dziękuję wszystkim osobom i organizacjom zaangażowanym w prace nad strategią. Dziękuję Wam za udział w pracach Konwentu Strategicznego, za uwagi zawarte w ankietach a także za przemyślane i mądre propozycje zgłaszane podczas wszystkich warsztatów i spotkań strategicznych.

Dziękuję Wam za poświęcony czas, rzetelność w podejściu do spraw publicznych, merytoryczne zaangażowanie oraz odwagę w proponowaniu rozwiązań korzystnych dla naszej gminy. Razem udało nam się wypracować ambitną a zarazem możliwą do realizacji - w perspektywie najbliższych lat, wizję rozwoju Gminy Zator.

Życmy sobie wszyscy wzajemnie, aby wszystkie plany zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Zator na lata 2014 – 2022 znalazły swoje szybkie i pełne urzeczywistnienie.

Zbigniew Biernat
Burmistrz Zatora

Wstęp

Strategia Rozwoju Gminy Zator na lata 2014-2022 jest dokumentem definiującym jej najważniejsze przedsięwzięcia społeczne, gospodarcze i środowiskowe, w tym zawiera kierunki alokacji zasobów, które w możliwie najlepszy sposób powinny przyczynić się do realizacji pożądanego wizji rozwoju. Jest również podstawowym i najważniejszym dokumentem samorządu Gminy, określającym obszary, cele i kierunki interwencji realizowane w przestrzeni lokalnej.

Dokument Strategii Rozwoju Gminy Zator na lata 2014-2022 obejmuje syntetyczną diagnozę wspólnoty lokalnej, bilans strategiczny w kategoriach sił i słabości oraz szans i zagrożeń (analiza SWOT), a także rozstrzygnięcia strategiczne. Na ostatnią ze wskazanych kategorii składają się: wizja, priorytety strategii, cele strategiczne, cele operacyjne, kierunki interwencji w rozumieniu kluczowych zadań. Ponadto, konkretyzacja zaproponowanych zapisów strategicznych następuje poprzez określenie spójności Strategii w relacji do dokumentów planujących rozwój: Polski i Europy, województwa małopolskiego, powiatu oświęcimskiego. W dokumencie Strategii zawarto również założenia dotyczące procesu jej wdrażania oraz ustalenia w zakresie monitoringu i ewaluacji. Strategia Rozwoju Gminy Zator na lata 2014-2022 jest efektem prac Konwentu Strategicznego. Dzięki zaangażowaniu przedstawicieli samorządu, organizacji publicznych, przedsiębiorców i lokalnych liderów życia społecznego, Strategia stanowi nie tylko narzędzie prowadzenia polityki rozwoju lokalnego i regionalnego, ale również syntezę świadomych wyborów i rekomendacji przedstawicieli różnych społeczności tworzących wspólnotę samorządową.

Gmina Zator, poprzez swoje położenie pomiędzy aglomeracją krakowską i konurbacją górnośląską, w Subregionie Małopolski Zachodniej, stanowi naturalny obszar przepływu towarów, usług, kapitału i zasobów ludzkich pomiędzy tymi metropoliami. Wykorzystanie szans związanych z takim położeniem, powinno stać się w najbliższej przyszłości jednym z najważniejszych wyzwań, stojących przed całą wspólnotą samorządową. W tym kontekście, u podstaw realizacji celów i kierunków interwencji Strategii leży nawiązywanie współpracy pomiędzy Gminą a sąsiednimi jednostkami samorządu terytorialnego, sektorem gospodarczym, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami. Wyzwanie to sprawia, iż Strategia Rozwoju Gminy Zator na lata 2014-2022 zawiera zadania będące w kompetencjach innych szczebli samorządowych i partnerów gospodarczych oraz społecznych.

W systemie zarządzania polityką rozwoju Strategia pełni kluczową rolę, jako generalny plan postępowania władz samorządowych, partnerów gospodarczych i społecznych, którzy mogą się na nią powoływać w procesie pozyskiwania środków zewnętrznych oraz w oparciu o nią budować własne plany strategiczne. Dzięki temu dokument ten jest również narzędziem kierowania i intensyfikowania współpracy z partnerami samorządowymi, prywatnymi i pozarządowymi w układzie zarówno lokalnym, jak i subregionalnym. Stąd też Strategia nie obejmuje wyłącznie zadań będących w kompetencjach samorządu gminnego, ale wskazuje na rozwiązania niezbędne dla stałego i efektywnego rozwoju całej wspólnoty lokalnej. Takie podejście jest zgodne z nowym paradygmatem polityki regionalnej państwa - wieloszczeblowym zarządzaniem Strategią. Tworzenie partnerstw na etapie realizacji poszczególnych kierunków interwencji niniejszej Strategii, będzie miało kluczowe znaczenie dla rozwoju Gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Zator na lata 2014-2022 jest spójna z priorytetami i celami dokumentów szczebla krajowego i regionalnego, tj. *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie; Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju do 2030 r.; Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030 r.; Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju do 2020 r.*; krajowych strategii sektorowych oraz *Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020*.

Strategia Rozwoju Gminy Zator na lata 2014-2022 została przygotowana w wyniku prac prowadzonych przez władze samorządowe Gminy Zator oraz ekspertów FRDL Małopolskiego Instytutu Samorządu Terytorialnego i Administracji, przy ścisłej współpracy z partnerami społecznymi i prywatnymi. Dokument uwzględnia wnioski i rekomendacje sformułowane w ramach szerokiej debaty publicznej, której elementem były w szczególności sesje z udziałem Konwentu Strategicznego.

Metodologia prac

Strategia Rozwoju Gminy Zator na lata 2014-2022 kładzie nacisk na zrównoważony rozwój Gminy (bazujący na zintegrowaniu polityki środowiskowej, gospodarczej, przestrzennej i społeczno-kulturowej), prowadzący w efekcie do poprawy jakości życia mieszkańców i budowania jego trwałych podstaw ekonomicznych. Konstrukcję dokumentu Strategii oparto na partycypacyjno-eksperckim modelu budowy planów strategicznych jednostek samorządu terytorialnego, w pełni oddającym oczekiwania krajowych oraz unijnych instytucji wspierających rozwój lokalny i regionalny w Polsce.

Strategię opracował Konwent Strategiczny, powołany przez Burmistrza Zatora. W jego skład weszli m.in. przedstawiciele władz samorządowych Gminy, urzędnicy samorządowi, przedstawiciele oświaty, instytucji kultury, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, reprezentanci sfery biznesu, lokalnych organizacji pozarządowych i przedstawiciele instytucji użyteczności publicznej – organizacji pozarządowych.

Prace związane ze strategią oraz prace Konwentu organizował ze strony Urzędu Miejskiego w Zatorze Kierownik Działu Rozwoju Oświaty i Zdrowia - Piotr Domagała oraz konsultanci FRDL Małopolskiego Instytutu Samorządu Terytorialnego i Administracji w Krakowie Koordynator Zespołu Zarządzania Strategicznego FRDL MISTiA - Wojciech Odzimek, konsultant w Programie Zarządzania Strategicznego MISTiA - Dawid Hoinkis.

Konwent Strategiczny

L.p.	Imię i nazwisko	Instytucja / funkcja
1.	Zbigniew Biernat	Burmistrz Zatora
2.	Bogdan Bieniek	Radny Rady Miejskiej
3.	Franciszka Jarosz	Radna Rady Miejskiej
4.	Maria Malinkiewicz	Radna Rady Miejskiej
5.	Jadwiga Matla	Radna Rady Miejskiej
6.	Adam Matyja	Radny Rady Miejskiej
7.	Bernadeta Romanowska	Radna Rady Miejskiej

8.	Bogusława Smreczyńska	Sekretarz Zatora
9.	Agata Kudzia	Skarbnik Zatora
10.	Piotr Domagała	Kierownik Działu Rozwoju, Oświaty i Zdrowia
11.	Maciej Romański	Kierownik Działu Gospodarki Przestrzennej
12.	Leszek Bednarski	Kierownik Działu Inwestycji i Programów Europejskich
13.	Edyta Jargus	Kierownik Referatu, Podatków, Dochodów i
14.	Marin Stramecki	Z-ca Kierownika Działu Inwestycji i Programów Europejskich
15.	Tomasz Wieliczko	Z-ca Kierownika Działu Rozwoju, Oświaty i Zdrowia
16.	Krzysztof Wieczorek	Dyrektor DPS Caritas Arch. Krakowskie
17.	Adam Merta	Dyrektor SZOZ w Zatorze
18.	Sławomir Habas	Komendant Komisariatu Policji w Zatorze
19.	Anna Koczurkiewicz	Dyrektor OPS w Zatorze
20.	Elżbieta Mostowik	Dyrektor ROK w Zatorze
21.	Lidia Baluś	Kier. Bibl. Publ. W Zatorze
22.	Maria Fila	Prezes TMZZ
23.	Franciszek Sałaciak	Prezes Stowarzyszenia Dolina Karpia
24.	Franciszek Śmiech	Prezes LKS "Gród" Grodzisko
25.	Bogusław Bartula	LKS "Skawa" Podolsze
26.	Agata Kogut	Dyrektor ZSO Zator
27.	Piotr Januszyk	Dyrektor ZSO Podolsze
28.	Bogumiła Chmielowska	Dyrektor ZS Graboszyce
29.	Stanisław Nowicki	Dyrektor Wielozawodowego Zespołu Szkół w Zatorze
30.	Dorota Gargas	Dyrektor ZSISSM w Grodzisku
31.	Jan Krupnik	Firma PROTECH
32.	Witold Płoszczyca	ZPHiU Płoszczyca
33.	Beata Sopicka	Dworek Młynarza
34.	Alicja Makuch	Niepubliczne Gimnazjum w Laskowej
35.	Marek Szmyt	TMZZ
36.	Mariusz Makuch	Mieszkaniec Gminy Zator
37.	Witold Sopicki	Młynarstwo Sopicki
38.	Maciej Masiański	Mieszkaniec Gminy Zator
39.	Apolonia Maj	Mieszkaniec Gminy Zator

Organizacja procesu tworzenia Strategii

Zarządzanie strategiczne w sytuacji Gminy to kierowanie wieloobszarowym rozwojem w długim przedziale czasu, dzięki wykorzystaniu rzetelnej wiedzy płynącej z analizy i oceny bieżącej oraz antycypowaniu spodziewanych scenariuszy rozwoju JST, a także dzięki przewidywaniu zmian w otoczeniu.

Zgodnie z tymi założeniami, proces budowy Strategii Rozwoju przebiegał wieloetapowo:

1. **Obraz środowiska lokalnego – diagnoza społeczno-gospodarcza.**

Celem pozyskania obiektywnej oceny sytuacji społeczno-gospodarczej oraz potencjału JST, przeprowadzona została diagnoza społeczno-gospodarcza Gminy Zator w układzie dynamicznym (kilkuletnim) i porównawczym (benchmarkingowym). Efektem prac było powstanie raportu diagnostycznego, opisującego podstawowe uwarunkowania rozwojowe Gminy - materiał analityczny, charakteryzujący stan istniejący oraz tendencje społeczno-gospodarcze zachodzące w Gminie w latach 2008-2012/13. Dokument opracowany został przede wszystkim w oparciu o materiały i dane Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych), Gminy Zator oraz własne Wykonawcy. Wnioski z diagnozy społeczno-gospodarczej stały się materiałem wyjściowym do analizy zasobów własnych i otoczenia (analiza SWOT) podczas warsztatów z Konwentem Strategicznym, powołanym przez Burmistrza Zatora.

2. **Obraz środowiska lokalnego – badanie społeczne.**

Celem pozyskania obiektywnej opinii społeczności lokalnej na temat oczekiwań i potrzeb rozwojowych Gminy, przeprowadzone zostało badanie wykorzystujące dwa rodzaje narzędzi: kwestionariusz ankietowy tradycyjny oraz kwestionariusz ankietowy internetowy. Kwestionariusz tradycyjny rozprawdany został wśród mieszkańców Gminy, organizacji pozarządowych, podmiotów gospodarczych i instytucji publicznych. Kwestionariusz internetowy był dostępny na stronie internetowej Gminy. Łącznie badanie przeprowadzono na próbie 138 respondentów. Efektem prac było powstanie raportu badawczego, opisującego oczekiwania, potrzeby i pomysły inwestycyjne widziane przez pryzmat mieszkańców Gminy. Badanie sprawdzało również preferencje społeczności lokalnej co do kształtowania wizerunku Gminy oraz postrzeganie Zatora jako miejsca do życia. Wyniki badania posłużyły do zweryfikowania obszarów rozwojowych zaproponowanych w strategii, jej celów oraz kierunków interwencji do 2022 r.

3. **Analiza strategiczna uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych metodą SWOT.**

Raport diagnostyczny, charakteryzujący podstawowe uwarunkowania rozwojowe Gminy Zator, posłużył jako impuls do dyskusji dotyczącej zasobów wewnętrznych Gminy oraz wpływu otoczenia zewnętrznego. W trakcie prac warsztatowych z Konwentem Strategicznym dokonano oceny i analizy potencjału Gminy, jej słabości oraz szans i zagrożeń istotnych z punktu widzenia jej dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego (analiza SWOT). Pracę usystematyzowano poprzez określenie bloków tematycznych, wynikających

z przeprowadzonej wcześniej, eksperckiej diagnozy oraz spójnych ze Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020. Wyniki analizy SWOT stały się podstawą do sformułowania podstawowych wyzwań i zagadnień strategicznych dla Gminy Zator.

4. Identyfikacja obszarów priorytetowych i sformułowanie planu operacyjnego.

Przedmiotem kolejnych prac warsztatowych stał się wybór obszarów priorytetowych i celów strategicznych oraz budowa planu operacyjnego Strategii. W oparciu o wyniki diagnozy społeczno-gospodarczej oraz analizy SWOT dokonano identyfikacji obszarów priorytetowych (kierunków rozwoju) dla Gminy Zator. W efekcie przeprowadzonych z Konwentem Strategicznym prac zdefiniowano 4 priorytetowe obszary rozwojowe:

- ⇒ OBSZAR 1. **OFERTA CZASU WOLNEGO;**
- ⇒ OBSZAR 2. **GOSPODARKA LOKALNA;**
- ⇒ OBSZAR 3. **KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY;**
- ⇒ OBSZAR 4. **OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO;**

Kolejnym etapem prac warsztatowych z udziałem Konwentu Strategicznego, była weryfikacja zaproponowanej przez ekspertów FRDL MISTiA matrycy Strategii Rozwoju Gminy Zator. Matryca powstała na bazie dokonanych wcześniej analiz i opracowań, wytycznych i założeń zawartych w dokumentach strategicznych szczebla krajowego i regionalnego, a także z uwzględnieniem wniosków płynących z opracowanej uprzednio analizy SWOT, badań społecznych i postulatów zgłaszanych przez członków Konwentu Strategicznego.

5. System monitoringu i ewaluacji Strategii.

Ostatnim etapem prac było opracowanie podsystemów strategii, dotyczących monitorowania osiągania celów i realizacji poszczególnych kierunków interwencji oraz aktualizowania dokumentu – zgodnie ze zmieniającymi się uwarunkowaniami wewnętrznymi i w otoczeniu Gminy. System ten uwzględnia również rozdział kierunków interwencji zawartych w Strategii na zadania będące w całości w kompetencjach samorządu gminnego (sfera podległości), częściowo będące w kompetencjach samorządu gminnego, ale wymagające intensywnej współpracy z partnerami społecznymi, gospodarczymi, czy samorządowymi (sfera współzależności) oraz nie będące w kompetencjach samorządu gminnego (sfera oddziaływania).

Ramy instytucjonalne lokalnej polityki rozwoju

Konieczność tworzenia gminnych dokumentów planistycznych o charakterze strategicznym nie wynika wprost z przepisów prawa. Znowelizowana w 2013 r. ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, tworząca podstawy prawne do przygotowania przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju zasad wdrażania programów Unii Europejskiej na lata 2014-2020, wśród dokumentów strategicznych opracowywanych przez JST wymienia jedynie strategie rozwoju województw oraz strategie ponadregionalne. Katalog ten pozostawia jednak otwarty, a wśród podmiotów odpowiedzialnych za prowadzenie polityki rozwoju wymienia samorząd gminny.

Ugruntowana praktyka prowadzenia polityki rozwoju na szczeblu gminnym realizowana jest najczęściej w postaci tworzenia gminnych strategii rozwoju. Zasady lokalnej polityki rozwoju powinny jednak uwzględniać wytyczne w zakresie prowadzenia polityki rozwoju na wyższych szczeblach. Poczynając od dokumentów na szczeblu Unii Europejskiej, w szczególności uwzględniając zasady Europejskiej Polityki Spójności, poprzez strategiczne dokumenty krajowe, przygotowywane przede wszystkim przez administrację rządową, a kończąc na wojewódzkiej i subregionalnej strategii rozwoju, opracowywanych przez samorząd województwa.

Schemat 1 Układ zależności i hierarchia europejskich, krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych.

Przedstawiony schemat ukazuje aktualny system prowadzenia polityki rozwoju oparty o hierarchiczny układ dokumentów strategicznych, wzajemnie ze sobą spójnych i powiązanych. Obejmuje on wytyczne płynące ze Strategii Europa 2020, Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju, Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju (SRK) oraz 9 strategii zintegrowanych, obejmujących 8 strategii branżowych i Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR). W tak ujęty system wpisuje się Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020, stanowiąca z kolei podstawę dla konstruowania subregionalnych i lokalnych dokumentów strategicznych. W procesie lokalnego planowania strategicznego należy jednak pamiętać o zachowaniu spójności i relacyjnym powiązaniu z systemem nadrzędnych dokumentów strategicznych, szczególnie tych opracowanych po wejściu w życie aktualnej strategii wojewódzkiej.

Tak zdefiniowany układ instytucjonalny programowania polityki rozwoju, w którym dokumenty niższego szczebla uwzględniają priorytety wynikające z programów nadrzędnych, wzmacnia efekty rozwojowe poprzez jednoznaczne określanie kluczowych kierunków interwencji. Spójność w wymiarze wertykalnym jednocześnie prowadzi do koncentracji środków publicznych na jasno zdefiniowanych celach rozwojowych.

Nadrzędne dokumenty strategiczne

Fundamentalne wytyczne dotyczące polityki rozwoju płyną z nadrzędnych dokumentów europejskich, określających zasady Europejskiej Polityki Spójności. Ważna jest też sama filozofia redystrybucji środków europejskich, która w ostatnich latach uległa przeorientowaniu z funkcji wyrównawczej na wzmacnianie konkurencyjności obszarów silnych i lepsze wykorzystanie istniejących potencjałów rozwojowych. Będąca podstawą Europejskiej Polityki Spójności Strategia Europa 2020 oparta została na trzech priorytetach: (1) rozwoju gospodarki opartej na wiedzy i innowacjach, (2) promocji gospodarki oszczędzającej zasoby, zielonej i konkurencyjnej, (3) sprzyjaniu gospodarce o wysokim zatrudnieniu, sprzyjającej spójności społecznej i terytorialnej.

Głównym dokumentem szczebla krajowego, wskazującym strategiczne zadania państwa w horyzoncie czasowym spójnym z dokumentami europejskimi, tym samym oddającym priorytety rozdziału funduszy europejskich na lata 2014-2020 jest średniookresowa **Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo (SRK)**. Dokument ten, przyjęty 25 września 2012 r. wpisuje się w nowy system strategicznego zarządzania rozwojem kraju poprzez uwzględnienie wytycznych odnośnie głównych kierunków rozwoju, płynących z długookresowej strategii rozwoju kraju **Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności**. Podstawowe priorytety SRK, koncentrujące główne działania i wyznaczające kierunki interwencji, mające na celu przyspieszenie procesów rozwojowych to (1) sprawne i efektywne państwo, (2) konkurencyjna gospodarka, (3) spójność społeczna i terytorialna. W kontekście programowania polityki rozwoju na szczeblach niższych ważne jest, że SRK stanowi odniesienie dla dokumentów przygotowywanych na potrzeby programowania środków Unii Europejskiej na lata 2014-2020 – umowy partnerstwa i programów operacyjnych.

Strategie Zintegrowane

Dopełnieniem i swoistym narzędziem realizacji priorytetów określonych przez SRK jest 9 strategii zintegrowanych, których zadaniem jest rozwinięcie działań SRK i uszczegółowienie reform w niej określonych. Z punktu widzenia lokalnej polityki rozwoju kluczowe miejsce zajmuje dokument **Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, miasta, obszary wiejskie**. Zgodnie z przedstawionym w nim, nowym paradygmatem rozwoju regionalnego, w proces planowania strategicznego należy włączyć następujące wytyczne:

- wykorzystywanie zasobów endogenicznych regionów (uniezależnianie się od transferów zewnętrznych),
- tworzenie polityk wieloletnich i zdecentralizowanych w przeciwieństwie do dotychczasowych dotacji jednorazowo przeznaczanych na działania krótkoterminowe,
- finansowanie inwestycji wyselekcjonowanych (jako tych działań, które w największym stopniu przyczyniają się do rozwoju społeczno-gospodarczego regionu i powodują jego dyfuzję),
- wieloszczeblowe zarządzanie polityką regionalną – zaangażowanie wielu partnerów przez władze regionalne,
- zróżnicowane podejście do różnych typów regionów – wykorzystywanie specjalizacji regionalnych i subregionalnych oraz reagowanie na specyficzne bariery rozwojowe.

Wytyczne te zostały sformułowane przede wszystkim w celu wzmocnienia procesu programowania polityki rozwoju na szczeblu wojewódzkim. Jednak myśl zawarta w powyższych uwagach może stanowić ważną wskazówkę podczas programowania polityki rozwoju na szczeblu powiatowym i gminnym. Ponadto zgodnie z rekomendacjami KSRR, w procesie zarządzania strategiami rozwoju postuluje się tworzenie i utrwalanie szerokich partnerstw między instytucjami publicznymi i społeczeństwa obywatelskiego tak, by zapewnić skuteczny i wielopoziomowy system zarządzania polityką rozwoju.

Spośród pozostałych strategii zintegrowanych szczególnie ważne dla lokalnej polityki rozwoju jest uwzględnienie wytycznych płynących z tych strategii, które w istotnym stopniu dotyczą obszarów związanych z zakresem zadań własnych j.s.t. Wśród najważniejszych strategii należy wymienić następujące dokumenty:

Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki. „Dynamiczna Polska 2020” – dokument przygotowany przez Ministerstwo Gospodarki i uchwalony 15 stycznia 2013 r. – szczególnie w zakresie działań zmierzających do realizacji takich celów jak: dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej gospodarki, stymulowania innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy oraz wspieranie napływu innowacyjnych i odpowiedzialnych inwestycji;

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 – dokument przygotowany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego i uchwalony 26 marca 2013 r. – szczególnie w zakresie działań zmierzających do wzmocnienia partycypacji obywatelskiej w procesie kreowania lokalnej polityki rozwoju, wzmacniania wzajemnego zaufania obywateli oraz

zaufania obywateli do instytucji i organów państwa), a także wzmacniania gotowości mieszkańców do działania na rzecz społeczności lokalnej.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 – dokument przygotowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej i uchwalony 18 czerwca 2013 r. – szczególnie w zakresie działań na rzecz wzrostu poziomu zatrudnienia mieszkańców, wydłużenia aktywności zawodowej osób starszych, przeciwdziałaniu procesom wykluczenia społecznego oraz kreowania polityki edukacyjnej zmierzającej do podniesienia poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli.

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego

Najważniejszym dokumentem określającym zasady polityki rozwoju na szczeblu regionalnym jest **Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 (SRWM)**. Zapisy dokumentu postulują koncentrację środków na precyzyjnie zdefiniowanych priorytetach, operacjonalizację i parametryzację działań strategicznych, przejrzysty podział zadań i odpowiedzialności za poszczególne obszary polityki rozwoju, prowadzący jednak do mobilizacji zasobów wielu aktorów społecznych. Struktura SRWM obejmuje 7 głównych obszarów polityki rozwoju województwa, a także kierunki i sposoby działania w tych obszarach. Dla każdego z obszarów interwencji sformułowano cel strategiczny, stanowiący opis pożądanego kierunku zmian w perspektywie do 2020 roku. Każdy z celów strategicznych w ramach obszarów realizowany jest poprzez wyodrębnione kierunki polityki rozwoju, złożone z katalogu działań priorytetowych. W odniesieniu do poszczególnych kierunków polityki sformułowana została strategia postępowania, określająca pożądaną stan docelowy, a także określająca czynniki sprzyjające i ograniczające możliwość osiągnięcia zmiany będącej pochodną realizacji celu strategicznego. Na poniższym schemacie zobrazowano strukturę dokumentu:

Schemat 2 Struktura Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020.

Rekomendacje dotyczące programowania lokalnej polityki rozwoju można odnaleźć w SRWM w ramach obszaru: Rozwój miast i terenów wiejskich. Wśród kierunków polityki rozwoju w tym obszarze zwrócono uwagę na potrzebę integracji przestrzennej na poziomie lokalnym i zapewnienie powiązań lokalnych w obrębie obszarów wiejskich, dla których centrami są małe i średnie miasta, docelowo zapewniające jednolity standard dostępności podstawowych usług i dóbr publicznych. Umocnienie pozycji małych i średnich ośrodków miejskich jako lokalnych centrów gospodarczych ośrodków usług publicznych wskazywane jest jako warunek rozwoju okalających je terenów wiejskich. Projektowane działania opierają się na założeniu, że ważnymi elementami decydującymi o atrakcyjności małych miast są zasoby społeczne i kulturowe oraz przestrzeń publiczna.

Wśród kluczowych działań w ramach wspomnianego kierunku przewidziano poprawę dostępności podstawowych usług publicznych w zakresie lokalnej infrastruktury społecznej, o charakterze: edukacyjnym, kulturalnym, rekreacyjnym i sportowym oraz zdrowotnym.

Kolejnym kierunkiem polityki jest rozwój gospodarczy małych i średnich miast oraz terenów wiejskich. Celem działań określonym w ramach tego kierunku jest przede wszystkim przeciwdziałanie narastającym wewnątrzregionalnym różnicowaniom o charakterze gospodarczym. Projektowane przez Zarząd Województwa Małopolskiego działania uwzględniają szereg poniższych założeń:

- w ramach polityki rozwoju miast nie należy ograniczać się do wzmocnienia infrastruktury społecznej i technicznej, lecz wysoki nacisk położyć także na tworzenie ofert zachęcających do lokowania nowych przedsięwzięć gospodarczych, wykorzystanie potencjału istniejących przedsiębiorstw oraz wzmocnienie relacji kapitałowych;
- zapleczem dla wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich są małe i średnie miasta;
- aktywizacja terenów wiejskich warunkowana jest wdrożeniem bardziej efektywnych mechanizmów wsparcia funkcjonowania zarówno rolnictwa, jak i działalności okołorolniczej i pozarolniczej;
- aby zwiększyć partycypację obywatelską w programowaniu polityki rozwoju lokalnego należy określić trwałe ramy współpracy władz lokalnych i regionalnych.

W ramach kluczowych działań odnoszących się do poprawy kondycji gospodarczej małych i średnich miast główny nacisk położony został na rozwój oferty inwestycyjnej jednostek, połączony ze wspieraniem działań lokalnych instytucji rynku pracy na rzecz zwiększenia zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu. Natomiast wśród priorytetów dla obszarów wiejskich wyróżniono wsparcie obszarów rolniczych poprzez wdrożenie instrumentów wsparcia dla rolnictwa ekologicznego oraz marketingu wysokiej jakości produktów lokalnych i regionalnych. Takie działanie wpisuje się w oczekiwanie wzmożonego wykorzystania miejscowych przewag konkurencyjnych. Innym priorytetem aktywizacji obszarów wiejskich jest wspieranie działalności pozarolniczej, szczególnie na terenach atrakcyjnych rezydencjonalnie i turystycznie.

Ostatnim kierunkiem polityki rozwoju w obszarze miast i terenów wiejskich jest funkcjonalne zarządzanie przestrzenią na poziomie lokalnym. Zwraca się tutaj uwagę na

podejmowanie działań z uwzględnieniem powiązań funkcjonalnych pomiędzy ośrodkami, ochrony tożsamości lokalnej, a także dbałości o otoczenie. Wśród kierunków interwencji wymienia się rewitalizację obszarów zdegradowanych, ochronę krajobrazu i ładu przestrzennego na obszarach wiejskich, planowanie przestrzenne prowadzone z uwzględnieniem realizacji koncepcji osadnictwa zwarteo, w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto w SRWM w ramach obszaru: Krakowski obszar metropolitalny i inne subregiony wyróżniono subregion Małopolski Zachodniej, jako funkcjonalny obszar integracji przestrzennej o znaczeniu regionalnym, charakteryzujący się brakiem dominującego ośrodka miejskiego, natomiast z trzema silnymi ośrodkami ponadlokalnymi: Oświęcimiem, Chrzanowem i Olkuszem. Rozwój subregionu Małopolski Zachodniej w SRWM określono jako jeden z kierunków polityki rozwoju Małopolski.

Za główną oś rozwoju dla subregionu Małopolski Zachodniej w SRWM przyjęto wykorzystanie dobrego skomunikowania zarówno z Krakowem jak i z obszarem Konurbacji Górnośląskiej oraz względnie silną pozycję gospodarczą subregionu i wysoki poziom wykształcenia mieszkańców. Założono ponadto, że tradycyjnie przemysłowy obszar Małopolski Zachodniej powinien stopniowo rozwijać inne funkcje gospodarcze, szczególnie związane z obsługą ruchu turystycznego – na bazie kształtującej się oferty nowych produktów i usług czasu wolnego.

W kontekście budowania strategii rozwoju Gminy Zator szczególne znaczenie przypisać należy tym kierunkom rozwoju, które uwzględniając atrakcyjne położenie i wysoką dostępność komunikacyjną, prowadzić będą do szybszego rozwoju gospodarczego całego subregionu. Wymienia się tu przede wszystkim tworzenie i rozwój stref aktywności gospodarczej oraz rozwój oferty przemysłu czasu wolnego (strefy aktywności turystycznej), w oparciu o turystykę wypoczynkową, rozrywkową, aktywną, rekreacyjną i specjalistyczną. Lepsze wykorzystanie potencjałów decydujących o przewadze konkurencyjnej oraz niwelowanie barier rozwojowych służyć będą wzrostowi dobrobytu w całym subregionie Małopolski Zachodniej.

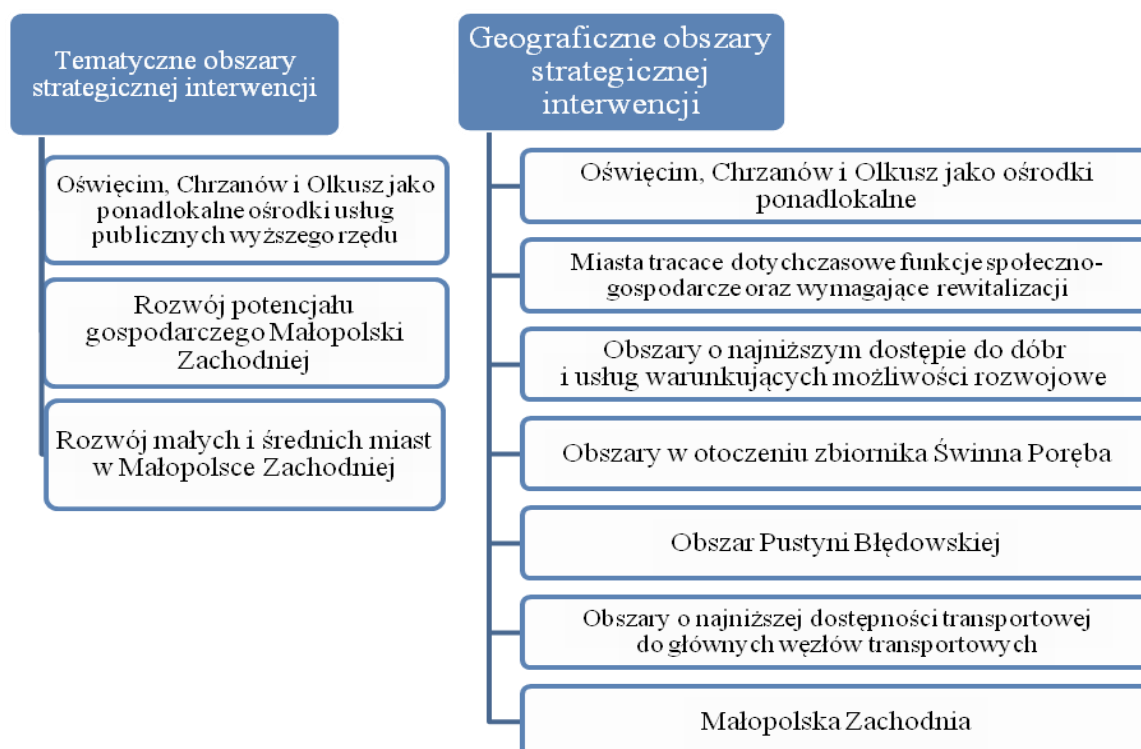
Subregionalny Program Rozwoju 2014-2020

Elementem wdrażania Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 jest przyjęcie indywidualnej ścieżki rozwoju dla pięciu subregionów wchodzących w skład województwa, w ramach tworzonego **Subregionalnego Programu Rozwoju na lata 2014-2020**. Jednym z kluczowych obszarów jest subregion Małopolski Zachodniej, zajmujący powierzchnię czterech powiatów: chrzanowskiego, olkuskiego, oświęcimskiego oraz wadowickiego. W ramach prac nad weryfikacją i specyfikacją kierunków rozwoju subregionu zawartych w SRWM Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego przeprowadził szereg badań oraz konferencji subregionalnych. Projekt programu subregionalnego został przygotowany 31 sierpnia 2012 r., natomiast do chwili obecnej nie ukończono prac nad finalnym kształtem dokumentu. Jak dotąd sprecyzowano finalny układ Programu, który oprócz zróżnicowanej terytorialnie polityki rozwoju zawierał będzie dodatkowo uzgodnione listy przedsięwzięć, które rekomendowane będą do dofinansowania w ramach tzw. grantu

subregionalnego, tj. wydzielonej puli środków w ramach regionalnego programu operacyjnego na lata 2014 - 2020.

Schemat 3 Planowana Struktura Subregionalnego Programu Rozwoju dla subregionu Małopolski Zachodniej

Podsumowując pierwszy etap badań i dyskusji nad programem dla subregionu Małopolski Zachodniej należy stwierdzić, że wśród kluczowych kierunków i możliwości rozwoju dominują zagadnienia ciągłego rozwoju infrastruktury komunikacyjnej (drogowej i kolejowej), podnoszenia jakości usług publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem usług opieki zdrowotnej i oferty dla osób starszych, a także rozwój sektora usług i wykorzystanie potencjału turystycznego poprzez budowanie i promocję wspólnej oferty przemysłów czasu wolnego. Wśród wyzwań zdefiniowano przeciwdziałanie problemom wynikającym ze zmian demograficznych, prowadzących do ubytku liczby mieszkańców w tej części województwa. Innym kluczowym sygnalizowanym problemem był niski poziom tożsamości subregionalnej i peryferyjna rola Małopolski Zachodniej – przedstawianej często jako sypialnia Krakowa i Aglomeracji Śląskiej. Konstatacją pierwszego etapu prac nad programem rozwoju subregionu Małopolski Zachodniej było wyspecyfikowanie obszarów strategicznej interwencji w ujęciu tematycznym oraz geograficznym. Przedstawia je schemat nr 3.

Dalsza koordynacja prac nad Programem prowadzona jest przez fora subregionalne, składające się z członków Zarządu Województwa Małopolskiego, radnych Sejmiku Województwa Małopolskiego, przedstawicieli samorządów powiatowych i gminnych, przedsiębiorców, organizacji gospodarczych, organizacji społecznych, instytucji naukowych, badawczych i rozwojowych, uczelni wyższych, Policji i Państwowej Straży Pożarnej oraz innych kluczowych instytucji z punktu widzenia subregionu. Prace nad stworzeniem programu subregionalnego oraz uzgodnienie listy projektów subregionalnych powinno nastąpić do lipca 2014 r.

Diagnoza podstawowych uwarunkowań rozwojowych

Pierwszą częścią prac nad opracowaniem Strategii Rozwoju Gminy Zator na lata 2014-2022 było przygotowanie przez konsultantów FRDL MISTiA oddzielnego raportu „Strategia Rozwoju Gminy Zator – diagnoza społeczno-gospodarcza”, stanowiącego wieloaspektową analizę statystyczną procesów zachodzących w Gminie. Poniżej zamieszczone zostało streszczenie najważniejszych wniosków płynących z analizy diagnostycznej subregionu:

Potencjał turystyczny

- Cechą charakterystyczną Gminy Zator oraz najbliższej okolicy są kompleksy stawowe, należące do najstarszych i jednych z największych w Polsce ośrodków hodowli karpia. Dolina Karpia stanowi jednocześnie, dzięki bogatym walorom przyrodniczym i kulturowo-historycznym, a także dobrej lokalizacji i bogatej ofercie turystycznej, atrakcyjne miejsce do wypoczynku, rekreacji rodzinnej oraz uprawiania wędkarstwa;
- Gmina Zator przygotował i przygotowuje kompleksowo tereny gminne pod zorganizowaną działalność turystyczną, wypoczynkową i rozrywkową stwarzając tym samym bardzo dobre możliwości do inwestowania w tej dziedzinie gospodarki;
- Rozwój turystyki oraz przemysłów czasu wolnego stanowi istotną dominantę gospodarki lokalnej Gminy Zator. Należy dodać, że w ostatnich latach obserwuje się rosnące znaczenie działalności turystycznej w strukturze gospodarki całego powiatu oświęcimskiego. Rokrocznie coraz więcej turystów decyduje się na nocleg na tym terenie. Przypadek Gminy Zator stanowić może załączek do dalszego rozwoju działalności turystycznej we wschodniej części powiatu oświęcimskiego. Zapewnienie odpowiednich warunków dla dalszego rozwoju turystyki stanowi jedno z wyzwań rozwojowych Gminy Zator i całego regionu;
- Niezwykle ważną cechą Gminy Zator jest koncentracja działalności wielu rodzinnych parków rozrywki, w tym tematycznych. W Zatorze działa największy w Polsce Rodzinny Park Rozrywki – „Energylandia”, Park Ruchomych Dinozaurów „Zatorland”, „Park Mitologii” na wodzie. Gmina Zator staje się zatem dużym centrum parków rozrywki rodzinnej, co pociągnie za sobą potrzebę rozwoju zróżnicowanej bazy noclegowej, gastronomii i innych usług dot. obsługi ruchu turystycznego;
- W kontekście rozwoju gospodarczego, rosnącego znaczenia turystyki oraz przemysłów czasu wolnego, podkreślić należy słabe skomunikowanie drogowe Zatora z Krakowem (przejazd uciążliwy, długotrwały). Ponadto, na linii kojowej, która prowadzi do Zatora, nie funkcjonuje transport pasażerski. Należy prowadzić intensywne działania zmierzające do zwiększenia dostępności komunikacyjnej gminy oraz racjonalnej organizacji publicznego transportu pasażerskiego na poziomie regionu, powiatu i gminy –szczególnie w świetle zmiany przepisów prawnych w tym zakresie;

Potencjał gospodarczy

- Na terenie gminy z sukcesem działa i niezwykle szybko zagospodarowuje się Zatorska Strefa Aktywności Gospodarczej oraz specjalna strefa ekonomiczna – Podstrefa Zator Krakowskiego Parku Technologicznego. Efektem działalności strefy jest wzrost wpływów z podatków a przede wszystkim powstanie znaczącej i stale rosnącej liczbie miejsc pracy dla mieszkańców gminy i nie tylko. Ze względu na wyczerpywanie się gruntów inwestycyjnych w strefie konieczne są działania w celu jej rozbudowy, uzbrojenia i przygotowania kolejnych terenów inwestycyjnych.
- Na koniec 2013 roku w Gminie Zator działały 704 podmioty gospodarcze. W stosunku do 2009 roku liczba podmiotów zwiększyła się o niemal 11%. Rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców, jako narzędzie przeciwdziałania bezrobociu, stanowić winien priorytetowe zadanie dla całej wspólnoty samorządowej. Sprzyjają temu prowadzone obecnie działania inwestycyjne i projekty realizowane w gminie;
- Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Oświęcimiu, na koniec 2013 roku w Gminie Zator zarejestrowane były 592 osoby bezrobotne, z czego 46% stanowili mężczyźni (271 osób), a 54% kobiety (321 osób). Bezrobocie w Gminie Zator w latach 2008-2013, podobnie jak w większości gmin województwa, wykazywało tendencję rosnącą;
- Wedle danych BDL GUS, Gminę Zator w 2012 roku charakteryzował największy wśród wszystkich gmin powiatu oświęcimskiego udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie osób w wieku produkcyjnym – osoby bezrobotne stanowiły 9,47% ogółu osób w wieku produkcyjnym. Świadczyć to może o wymiarze niewykorzystywanego potencjału ludzkiego, który mógłby generować dochody, a tymczasem często wymaga ponoszenia wydatków publicznych w postaci zasiłków dla bezrobotnych i świadczeń pomocy społecznej;
- W Gminie Zator obserwuje się największy wymiar bezrobocia długotrwałego (ponad 12 miesięcy) wśród gmin powiatu oświęcimskiego – przeciętnie 4 na 10 bezrobotnych pozostawało bez zatrudnienia dłużej niż rok;
- Rolnictwo pozostaje ważną gałęzią gospodarki lokalnej Gminy Zator. Wyróżnia się ona znacznym udziałem gospodarstw rolnych w ogóle powierzchni gminy (68%) oraz najwyższą w ogóle gmin powiatu oświęcimskiego średnią powierzchnią gospodarstwa rolnego (6,79 ha). Jednakowoż, największą ilość gospodarstw w 2010 roku – prawie 60% ogółu – stanowiły gospodarstwa o powierzchni od 1 do 5 hektara. Takie rozdrobnienie gruntów rolnych jest charakterystyczne dla gmin województwa małopolskiego. Znaczną część powierzchni gminy stanowią wody, wykorzystywane do hodowli ryb oraz rozwoju turystyki i rekreacji.

Kapitał ludzki

- Populacja Gminy Zator, wynosząca na koniec 2012 roku 9288 mieszkańców, powoli, aczkolwiek systematycznie zwiększa się, co jest rezultatem dodatniego przyrostu naturalnego i dodatniego salda migracji;
- Sumarycznie na przestrzeni całego badanego okresu (2006-2012) Gmina Zator wykazywała dodatni przyrost naturalny;
- Gmina Zator od 2008 roku charakteryzuje się dodatnim saldem migracji (poza rokiem 2011), co świadczy o wysokiej atrakcyjności osadniczej oraz występowaniu pewnej „mody” na zamieszkanie w Zatorze;
- Zmiany w strukturze ludności gminy, polegające na wzroście udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle populacji oraz spadku udziału osób w wieku przedprodukcyjnym, wpisują się w ogólnokrajową tendencję starzenia się społeczeństwa, co w przyszłości będzie miało swoje skutki w szczególności w obszarze gminnej polityki społecznej i edukacji. Możliwe jest również odwrócenie tej tendencji, wynikające ze zwiększonego w przyszłości dodatniego salda migracji (rozwój strefy inwestycyjnej, rozwój rodzinnych parków rozrywki).

Jakość życia

- Na terenie gminy Zator działa Wielozawodowy Zespół Szkół w Zatorze (Technikum oraz Zasadnicza Szkoła Zawodowa), osiem szkół podstawowych oraz cztery szkoły gimnazjalne; część z nich prowadzona jest przez organizacje pozarządowe;
- Obserwowany jest spadek liczby uczniów w szkołach (w 2012 r. w przypadku uczniów szkół podstawowych, w stosunku do 2007 roku, wyniósł on około 22%, a w przypadku gimnazjów około 30%), co wpisuje się w ogólnokrajowe tendencje w zakresie demografii;
- Gmina Zator charakteryzuje się najmniejszą przeciętną liczebnością klas – zarówno w szkołach podstawowych, jak i gimnazjalnych – w porównaniu z innymi gminami powiatu oświęcimskiego;
- W ramach Szwajcarsko Polskiego Programu Współpracy oraz PO RYBY Gmina Zator Buduje Centrum Aktywizacji Zawodowej w Zatorze które zarządzane będzie przez utworzoną w 2012 r. Zatorską Agencję Rozwoju. Centrum oferować będzie szkolenia, doradztwo zawodowe, pomieszczenia w inkubatorze rozwoju firm oraz prowadzić będzie szereg innych działań prorozwojowych na skalę gminy i regionu.
- Na terenie Gminy Zator działa Samodzielny Zakład Opieki Zdrowotnej, który zaspokaja potrzeby mieszkańców gminy w zakresie dostępności do podstawowej opieki zdrowotnej. Wskaźnik określający liczbę udzielonych porad w przeliczeniu na

- 1 mieszkańca wynosił w 2012 roku 4,1 porady – równy był średniej dla powiatu oświęcimskiego i przewyższał średnią dla województwa małopolskiego;
- Zmniejsza się liczba osób korzystających z usług pomocy społecznej w Gminie Zator; w 2012 roku skorzystało z niej niecałe 5% mieszkańców gminy, a najczęstszym powodem udzielania pomocy jest bezrobocie;
 - W Gminie Zator działa Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpia w Zatorze im. Jana Matejki. Według danych BDL GUS, rocznie na terenie gminy organizowane są 153 imprez, w których bierze udział około 40 tys. osób. Flagowym wydarzeniem gminy jest Święto Karpia, które corocznie gromadzi największą liczbę uczestników, spośród wszystkich organizowanych wydarzeń kulturalno-rozrywkowych;
 - Gminę Zator wyróżnia na tle powiatu oświęcimskiego aktywna społeczność lokalna – na jej terenie działają 32 organizacje sektora pozarządowego w przeliczeniu na 10000 mieszkańców.
 - Średnia powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w Gminie Zator w 2012 roku wynosiła 93 m², co było wynikiem lepszym niż średnia powierzchni mieszkania w przypadku powiatu oświęcimskiego (78 m²) oraz województwa małopolskiego (77 m²);
 - W 2012 roku oddano do użytkowania w Gminie Zator 21 mieszkań. Był to najlepszy wynik gminy na przestrzeni ostatnich 5 lat (2008-2012), jednak jeszcze relatywnie niski na tle porównywanych jednostek;
 - Gmina Zator, obok miasta Oświęcim oraz Gminy Brzeszcze, cechuje się najlepszą dostępnością wszystkich sieci komunalnych. Odsetek osób korzystających z instalacji wodociągowej w Gminie Zator w 2012 roku równy był 95% mieszkańców, odsetek korzystających z instalacji kanalizacyjnej - 59% mieszkańców, a z instalacji gazowej – 77%. Wyniki te uległy znacznej poprawie na przestrzeni 2013 r. dzięki realizacji projektów finansowanych z UE (głównie w zakresie kanalizacji).
 - Z Gminy Zator do stolicy powiatu – Oświęcimia – teoretyczny czas przejazdu wynosi mniej niż 30 minut. W teorii, gmina charakteryzuje się także relatywnie dobrym skomunikowaniem ze stolicą województwa. W rzeczywistości, bezpośredni transport do Krakowa jest uciążliwy, długotrwały i nie zapewnia odpowiedniej komunikacji. Wedle opracowania Małopolskiego Obserwatorium Polityki Rozwoju „Dostępność komunikacyjna wybranych miast Małopolski”, czas dojazdu do Krakowa z Gminy Zator do 2020 roku skróci się o 1/3;
 - Do Zatora prowadzi linia kolejowa nr 94. Na linii tej, od niedawna nie funkcjonuje jednak transport pasażerski. Ze względu na rozwój społeczno-gospodarczy i turystyczno-rekreacyjny gminy, należy prowadzić działania zmierzające do przywrócenia ruchu pasażerskiego na trasie Oświęcim – Zator – Skawina – Kraków.

Zarządzanie rozwojem

- Budżet Gminy Zator w roku 2012 zamknął się w sumie dochodów, wynoszącej prawie 32 mln zł (31 806 047 zł) i sumie wydatków wynoszącej prawie 34 mln (33 778 486 zł), co oznacza deficyt na poziomie ok. 2 mln zł (1 972 439 zł). Dochody gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 3 435 zł, z kolei wydatki sięgnęły 3 648 zł. Wydatki majątkowe ogółem stanowiły 41% wszystkich wydatków i niemal w całości były wydatkami inwestycyjnymi;
- Na koniec 2012 roku Gmina Zator była najbardziej zadłużoną gminą powiatu oświęcimskiego. Jej zobowiązania odpowiadały wówczas około 58% dochodów. Wiązało się to jednak z ogromnym zaangażowaniem gminy w wykorzystywanie środków unijnych. Wartość podpisanych umów o dofinansowanie z funduszy unijnych w przeliczeniu na mieszkańca w Gminie Zator na koniec 2012 roku wynosiła 15394 zł. Lepszy wynik wśród gmin powiatu oświęcimskiego osiągnęło tylko miasto Oświęcim;
- Gminę Zator charakteryzuje największe zaangażowanie w korzystanie z funduszy unijnych – 985 zł wydatków kwalifikowanych gminy w przeliczeniu na mieszkańca (w 2012 roku).

Badanie opinii mieszkańców na temat kierunków rozwoju Gminy Zator

W ramach budowy Strategii Rozwoju Gminy Zator na lata 2014-2022 przeprowadzono badania wśród mieszkańców gminy na temat kierunków rozwoju do 2022 r. Badanie zostało przeprowadzone przez FRDL Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji.

Celem badania było wskazanie słabych i mocnych stron Gminy Zator, zdiagnozowanie potencjalnych szans i zagrożeń rozwoju oraz ustalenie priorytetowych obszarów strategicznych. W perspektywie tworzenia strategii rozwoju przyjęto założenie, że o ile wyciąganie wniosków z diagnozy i prognozowanie możliwych w przyszłości zmian jest po części zadaniem eksperckim, o tyle diagnozowanie teraźniejszości, a już szczególnie artykułowanie potrzeb, aspiracji i formułowanie marzeń jest przede wszystkim zadaniem mieszkańców. Przyjęcie takiej perspektywy pozwoli na zbudowanie strategii uwzględniającej oczekiwania lokalnej społeczności.

W celu poznania potrzeb i opinii lokalnej społeczności zostały rozdystrybuowane zarówno ankiety tradycyjne, jak i elektroniczne. Łącznie w badaniu wzięło udział 138 osób.

Z przeprowadzonego badania wynikają następujące wnioski:

- Zdecydowana większość mieszkańców Gminy Zator ocenia ją jako dobre miejsce do życia (taką opinię wyraziło 78% respondentów). Tylko 16% oceniło ją „raczej źle” lub „bardzo źle”.
- Z analizy średnich ocen wystawionych przez mieszkańców Gminy Zator poszczególnym obszarom funkcjonowania gminy wynika, że są oni najbardziej zadowoleni z tego jak w gminie funkcjonuje sfera bezpieczeństwa publicznego (średnia ocena: 3,64 pkt.). Niemal równie dobrze mieszkańcy gminy oceniają środowisko naturalne w gminie (3,28 pkt.) oraz edukację (3,23 pkt.).
- Wśród najgorzej ocenianych obszarów funkcjonowania gminy mieszkańcy wskazują na rynek pracy (2,32 pkt.) oraz dostępność usług medycznych (2,41 pkt.).
- Mieszkańcy niżej oceniają ofertę obiektów aktywności fizycznej dla osób dorosłych (2,94 pkt.) oraz ofertę czasu wolnego dla dorosłych (3,09 pkt.) niż analogiczne oferty dla dzieci i młodzieży (średnia dla wskaźników – 3,25 pkt.).
- Relatywnie wysoko oceniona została czystość i estetyka najbliższego otoczenia (3,34 pkt.) oraz czystość powietrza w okolicy (3,22 pkt.). Na bardzo wysokim poziomie odnotowano gotowość mieszkańców do segregowania odpadów (4,45 pkt.) oraz zaangażowania się w programy i akcje na rzecz ochrony środowiska (3,89 pkt.). Mieszkańcy wyraźnie poniżej średniej ocenili czystość zbiorników wodnych i ich bezpośredniego otoczenia.
- Najniższą ocenę w całym badaniu odnotowano w przypadku oceny możliwości znalezienia pracy na terenie gminy (2,06 pkt.). Nisko oceniono również możliwość

rozwoju zawodowego na terenie gminy – na 2,36 pkt. Z uwagi na powyższe wyniki, wsparcie rozwoju lokalnej gospodarki powinno być jednym z kluczowych wyzwań rozwojowych gminy w kontekście najbliższych lat. Powinno być realizowane m.in. poprzez rozwój strefy aktywności gospodarczej i szkolnictwa zawodowego.

- Najwyżej ocenianymi wskaźnikami dotyczącymi edukacji są: czystość i estetyka budynków szkolnych oraz dostępność komputerów i internetu w szkołach. Wysoko oceniona została również jakość kształcenia.
- Zdaniem mieszkańców o sile rozwojowej gminy powinna decydować przede wszystkim silna gospodarka (53% wskazań), wysoka dostępność komunikacyjna (36%), nowoczesna edukacja (33%) oraz oferta czasu wolnego (blisko 30%).
- Zdaniem mieszkańców gmina powinna inwestować przede wszystkim w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną tj. drogi, chodniki, parkingi i miejsca postojowe. Wśród ważnych dla społeczności lokalnej inwestycji należy wymienić również pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych, infrastrukturę edukacyjną, ścieżki turystyczne oraz infrastrukturę melioracyjną.
- Gmina Zator kojarzy się mieszkańcom najczęściej z miejscem spokojnym i bezpiecznym (22% wskazań). Ponadto mieszkańcy charakteryzując gminę często wymieniają określenia tj. centrum rozrywkowo-rekreacyjne i gmina o wysokim potencjale turystycznym. Warto zwrócić uwagę, że rzadko wśród mieszkańców gmina kojarzona jest z miejscem oferującym wysoki standard życia i zamieszkanym przez ludzi bogatych, a także z miejscem o wysokiej dostępności usług publicznych.

Pełny raport zawarty został w odrębnym dokumencie.

Analiza SWOT

Analiza SWOT stanowi jedną z najpopularniejszych metod diagnozy sytuacji, w jakiej znajduje się wspólnota samorządowa. Służy porządkowaniu i segregacji informacji, dzięki czemu stanowi użyteczną pomoc przy dokonywaniu oceny zasobów i otoczenia danej jednostki samorządu terytorialnego, ułatwia też identyfikację problemów i określenie priorytetów rozwoju. Jej nazwa to skrót od pierwszych liter angielskich słów, stanowiących jednocześnie pola przyporządkowania czynników, mogących mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego – silne strony (strengths), słabe strony (weaknesses), szanse (opportunities) i zagrożenia (threats).

S -> STRENGTHS, czyli silne strony

W -> WEAKNESSES, czyli słabe strony

O -> OPPORTUNITIES, czyli okazje

T -> THREATS, czyli zagrożenia

Zgodnie z powyższym, czynniki rozwoju podzielić można na wewnętrzne, na które społeczność lokalna ma wpływ (silne i słabe strony), oraz na czynniki zewnętrzne – umiejscowione w bliższym i dalszym otoczeniu jednostki (szanse i zagrożenia). Podział ten można przeprowadzić również w inny sposób, mianowicie: czynniki pozytywne, czyli atuty i szanse oraz czynniki negatywne, czyli wady i zagrożenia

Analiza SWOT – Gmina Zator

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE	
SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> Położenie Gminy na przecięciu ważnych szlaków komunikacyjnych; Bliskość Śląska i aglomeracji krakowskiej; Położenie w sąsiedztwie Oświęcimia i Wadowic, jako ważnych ośrodków turystyczno-pielgrzymkowych; --- Lokalizacja na terenie Gminy Strefy Aktywności Gospodarczej Małopolski Zachodniej (SSE); Funkcjonujący program zachęt inwestycyjnych; Innowacyjność lokalnych firm – nowoczesne technologie, innowacyjne rozwiązania, patenty; Autorskie programy wspierania przedsiębiorczości (programy stażowe, 	<ol style="list-style-type: none"> Niska zewnętrzna dostępność komunikacyjna: <ul style="list-style-type: none"> brak bezpośredniego połączenia z autostradą A4, niska przepustowość dróg, likwidacja kolejowych przewozów osobowych na trasie Kraków-Zator-Oświęcim, mała liczba miejsc parkingowych; Brak obwodnicy Miasta Zator w ciągu drogi DK 28; Zdegradowana infrastruktura dworca kolejowego i infrastruktury okołokolejowej, brak funkcji węzła komunikacyjnego (przesiadkowego); Potrzeby w zakresie poprawy komunikacji pomiędzy miejscowościami Gminy;

dotacyjne, itp.);	---
8. Funkcjonowanie Zatorskiej Agencji Rozwoju; Zatorskiego Centrum Aktywizacji Zawodowej;	5. Wysoki poziom bezrobocia, szczególnie wśród osób młodych;
9. Zasoby surowców mineralnych – pokłady węgla, żwiru;	6. Emigracja młodych mieszkańców Gminy – edukacja, praca;
---	7. Niska mobilność osób dotkniętych bezrobociem;
10. Sprzyjająca sytuacja demograficzna:	8. Wysoki odsetek osób długotrwale bezrobotnych;
o Korzystna struktura wiekowa ludności,	9. Brak oferty kształcenia ustawicznego;
o Dodatni przyrost naturalny,	10. Niski poziom rozwoju rzemiosła i rękodzieła na terenie Gminy;
o Dodatnie saldo migracji.	11. Niedostatecznie rozwinięte przetwórstwo karpia – m.in. brak zakładów produkcyjnych;
11. Dostępność terenów mieszkaniowych, wysoki potencjał osadniczy, wysokie zainteresowanie osadnictwem na terenie gminy;	12. Obszary Natura 2000 jako bariera dla zainwestowania gospodarczego niektórych terenów Gminy;
---	---
12. Marka Gminy – Karp Zatorski i Dolina Karpia;	13. Brak reprezentacji społeczno-politycznej na wyższych szczeblach władzy;
13. Umiejętność pozyskiwania środków zewnętrznych;	---
14. Postrzeganie Gminy Zator jako regionalnego lidera rozwoju;	14. Niewystarczająca liczba miejsc noclegowych, brak zróżnicowanej oferty noclegowej (m.in. brak pól namiotowych i campingowych);
15. Rozwinięta współpraca międzynarodowa (bilateralna) i doświadczenie w realizacji projektów partnerskich (partnerstwa sformalizowane, partnerstwa projektowe, Euroregion Beskidy);	15. Mała liczba gospodarstw agroturystycznych;
16. Dobrze przygotowana i kompetentna kadra administracji samorządowej;	16. Zły stan obiektów o potencjale turystycznym, pozostających w rękach prywatnych;
17. Majątek gminny – duży zasób gruntów mieszkaniowych, turystycznych, inwestycyjnych;	17. Brak urządzonych (wybudowanych) ścieżek rowerowych na terenie Gminy;
---	18. Brak targowiska – dla mieszkańców i turystów;
18. Wysoki kapitał społeczny – umiejętności i zaangażowanie mieszkańców w organizację wydarzeń lokalnych;	19. Słabo rozwinięty sektor usług, w tym usług turystycznych i okołoturystycznych;
19. Wysokie poczucie tożsamości lokalnej, zakorzenienie społeczności;	---
20. Bogate dziedzictwo historyczne i kulturowe: wielowiekowe tradycje hodowli karpia, okres księstwa	20. Braki w infrastrukturze ochrony środowiska;
	21. Zanieczyszczenie cieków wodnych - niewystarczająco rozwinięta kanalizacja

<p>zatorskiego, stare miasto i inne obiekty zabytkowe;</p> <p>21. Duża liczba aktywnych organizacji pozarządowych, współpracujących z samorządem na rzecz rozwoju kultury, turystyki, gospodarki lokalnej, rozwiązywania problemów społecznych, itp.</p> <p>---</p> <p>22. Rosnący potencjał bazy noclegowej;</p> <p>23. Markowe atrakcje turystyczne – rodzinne Parki Rozrywki;</p> <p>24. Pałac w Zatorze;</p> <p>25. Akweny wodne stanowiące regionalne centrum wędkarskie;</p> <p>26. Liczne produkty regionalne i tradycyjne;</p> <p>27. Skrzyżowanie międzynarodowych szlaków rowerowych (Greenways, EuroVelo5);</p> <p>---</p> <p>28. Unikalne bogactwo przyrodnicze - obszary Natura 2000;</p> <p>29. Rzeki Wisła i Skawa, sieci akwenów wodnych – bogata fauna ptactwa wodnego;</p> <p>---</p> <p>30. Ośrodek miejski jako ważne lokalne centrum usług społecznych;</p> <p>31. Dobrze rozwinięta infrastruktura komunalna;</p> <p>32. Rozwinięta współpraca z jednostkami naukowymi (m.in. ASP w Krakowie)</p> <p>33. Utworzenie Wielozawodowego Zespołu Szkół – gminnej jednostki organizacyjnej;</p> <p>34. Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego;</p> <p>35. Realizowany projekt poszukiwania źródeł wody pitnej i budowy nowych ujęć wody pitnej.</p>	<p>w gminach sąsiednich;</p> <p>22. Zaśmiecanie terenów atrakcyjnych przyrodniczo;</p> <p>23. Niska świadomość ekologiczna mieszkańców i turystów;</p> <p>---</p> <p>24. Rozproszenie zabudowy na terenach wiejskich, rosnące koszty dla rozwoju infrastruktury;</p> <p>25. Niski poziom rezerw wody pitnej;</p> <p>26. Brak opieki i oferty dla osób starszych, brak infrastruktury społecznej w tym zakresie;</p> <p>27. Brak żłobka, potrzeby w zakresie organizacji opieki przedszkolnej dla dzieci poniżej piątego roku życia;</p> <p>28. Niedobór w zakresie infrastruktury społecznej na terenach wiejskich (place zabaw, siłownie zewnętrzne, itp.);</p> <p>29. Niska dostępność do publicznej, specjalistycznej opieki zdrowotnej;</p> <p>30. Brak całodobowej, weekendowej i świątecznej opieki medycznej;</p> <p>31. Brak mieszkań komunalnych i chronionych;</p>
---	--

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none">1. Nowa perspektywa finansowa funduszy Unii Europejskiej;2. Utrzymująca się atrakcyjność osadnicza terenów Gminy;3. Działalność Centrum Aktywizacji Zawodowej oraz Zatorskiej Agencji Rozwoju jako kreatorów rozwoju gospodarczego regionu i gminy;4. Istniejąca infrastruktura kolejowa – przywrócenie pasażerskich połączeń kolejowych na trasie Kraków-Zator-Oświęcim;5. Rozwój współpracy międzygminnej i międzysektorowej;6. Rosnąca aktywność gospodarcza, napływ kapitału zewnętrznego i nowych inwestycji (SSE), rozwój małych i średnich przedsiębiorstw;7. Rozwój innowacyjności technologicznej i produktowej lokalnych przedsiębiorstw;8. Kontynuacja programu Dolina Karpią;9. Rozwój edukacji zawodowej;10. Wykorzystanie infrastruktury przeciwpowodziowej do rozwoju turystyki i rekreacji – m.in. w kierunku ścieżek rowerowych;11. Konkurencyjność Zatora w stosunku do ościennych miejscowości;12. Budowa połączenia bezpośredniego połączenia Zatora z Autostradą A4 tzw. „Węzeł Rudno”.	<ol style="list-style-type: none">1. Częste zmiany legislacyjne, niestabilność stanowionego prawa;2. Lobbing organizacji ekologicznych;3. Nakładanie coraz większych zadań na Gminę bez zapewnienia odpowiednich środków;4. Niska efektywność ekonomiczna działalności prowadzonej przez Instytut Rybactwa Śródlądowego – brak wykorzystania potencjału zarządzanych akwenów wodnych;5. Problemy prawne w zakresie dystrybucji produktów lokalnych, sprzedaży bezpośredniej;6. Rozwój przemysłu wydobywczego w sąsiednich ośrodkach;7. Zagrożenia związane z intensyfikacją ruchu turystycznego;8. Zagrożenia powodziowe – akweny wodne stanowiące znaczny odsetek obszaru Gminy, liczne ciek wodne, zły stan infrastruktury powodziowej i melioracyjnej, brak odpowiedniego zabezpieczenia przeciwpowodziowego (zapchane rowy, nieczynne przepusty drogowe);9. Przepisy i ograniczenia prawne krajowe oraz unijne zabraniające m.in. stosowania wędzenia w produkcji artykułów spożywczych;10. Brak rozwiązań komunikacyjnych;11. Brak zainteresowania mieszkańców rozwojem turystyki;12. Odływ młodych ludzi do większych ośrodków miejskich, emigracja.

Wyzwania rozwojowe

W wyniku dyskusji nad zasobami wewnętrznymi oraz otoczeniem Gminy Zator, a także w oparciu o wnioski z diagnozy społeczno-gospodarczej i badań społecznych, można sformułować kilka wyzwań rozwojowych, stojących przed wspólnotą samorządową. Na pierwszy plan wyłaniają się potrzeby w zakresie dynamizowania rozwoju gospodarczego, wykorzystując takie atuty jak atrakcyjność inwestycyjna (zagospodarowanie strefy aktywności gospodarczej oraz jej rozbudowa, położenie pomiędzy metropoliami, itp.). Jednym z istotnych wyzwań dla Gminy Zator jest rozwój przemysłów czasu wolnego, w oparciu o kreowanie turystycznego obszaru funkcjonalnego, skupiającego rodzinne parki rozrywki, tereny atrakcyjne przyrodniczo i kulturowo. Realizacja tego wyzwania powinna opierać się m.in. o budowanie i rozpropagowanie własnej, oryginalnej oferty rekreacyjno-turystycznej (rodzinne parki rozrywki, ośrodki turystyczne, atrakcje, wydarzenia kulturalne, zabytki, obszary wodne, itp.). Do pozostałych wyzwań o charakterze strategicznym zaliczyć należy aktywizację społeczności lokalnej oraz rozwój usług publicznych, które w dłuższej perspektywie powinny przyczynić się do przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom demograficznym (starzenie się społeczeństwa).

Wyzwania niniejsze szerzej zostały opisane poniżej. Na ich kanwie zidentyfikowano strategiczne obszary rozwoju.

Wyzwania rozwojowe Gminy Zator do 2022 r.:

- ⇒ **Kreowanie turystycznego obszaru funkcjonalnego na terenie Gminy Zator i w jej bezpośrednim otoczeniu** – przede wszystkim poprzez rozwój infrastruktury rekreacyjno-turystycznej oraz oryginalne przedsięwzięcia kulturalne, które z jednej strony powinny przełożyć się na wzrost zainteresowania Gminą wśród potencjalnych odwiedzających (mieszkańcy aglomeracji krakowskiej i górnośląskiej, turyści zagraniczni, turyści kwalifikowani – zainteresowani oryginalnymi walorami przyrodniczymi, kulturowymi i rekreacyjnymi, itp.), a z drugiej strony przyczynić się do wzrostu zamożności mieszkańców i w konsekwencji wykreować wewnętrzny popyt na rynku. Ten zaś ma szansę stanowić podstawowe uzasadnienie dla podejmowania różnych działalności gospodarczych, zorientowanych na ponadlokalnych nabywców, w tym świadczących usługi rynkowe w ramach przemysłów czasu wolnego (usługi hotelowe, gastronomiczne, okołoturystyczne, itp.). Oryginalność walorów Gminy Zator (obszary wodne, tradycje hodowli karpia zatorskiego, flora i fauna – Natura 2000, krajobraz, warunki do rekreacji i turystyki aktywnej, itp.) jest już wykorzystywana w tworzonej ofercie turystycznej – rodzinne parki rozrywki, Dolina Karpia. Walory te ulegają obecnie dużemu wzmocnieniu i w oryginalny sposób będą uzupełniać ofertę znanych regionalnych ośrodków turystycznych (Kraków, Wieliczka, Oświęcim, Wadowice, itp.). Potrzebne są również intensywne działania promocyjne, szczególnie skierowane do mieszkańców Małopolski (w tym Krakowa) i Śląska. Oryginalność niektórych produktów terytorialnych, jakie są przedmiotem konsumpcji dla mieszkańców, turystów,

inwestorów, czy codziennie przybywających na obszar Gminy, powinna być traktowana jako ważny argument w działaniach promocyjnych.

⇒ **Wzmacnianie pozycji gospodarczej Gminy Zator** – co w przyszłości może zagwarantować skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych oraz zapewnić stabilizację dla finansów publicznych JST. Wzmacnianie pozycji gospodarczej Gminy Zator jest uwarunkowane inwestycjami gminnymi i prywatnymi (zagospodarowanie istniejącej strefy aktywności gospodarczej, nowe tereny inwestycyjne, nowe inwestycje gospodarcze) oraz zewnętrznymi (m.in. rozbudowa i modernizacja dróg krajowych i wojewódzkich, poprawiających poziom skomunikowania Gminy z Krakowem i aglomeracją śląską, budową obwodnic, modernizacją linii kolejowych, itp.). Dotychczasowa, trwała orientacja gospodarki Gminy Zator opierała się na małych i średnich przedsiębiorstwach oraz hodowli karpia, realizowanej przez podmiot państwowy. W wyniku transformacji obraz gospodarczy gminy zmienił się diametralnie. Powstało wiele nowych, prywatnych przedsiębiorstw z kategorii małych i średnich (np. w branży turystycznej), przygotowana strefa aktywności gospodarczej (mająca status specjalnej strefy ekonomicznej) jest miejscem lokalizacji wielu nowoczesnych zakładów pracy (głównie średnich, z kapitałem polskim), a powstałe i powstające rodzinne parki rozrywki stają się specjalizacją i wizytówką gospodarczo-turystyczną gminy na skalę międzynarodową. Kontekst globalnych realiów ekonomicznych wydaje się narzucać w pierwszej kolejności ukierunkowanie zmian lokalnej gospodarki na poszukiwanie luk rynkowych i wydaje się że rodzinne parki rozrywki taką lukę znalazły. Szansę wzmacniania pozycji gospodarczej gminy można również upatrywać w wyznaczaniu i zagospodarowywaniu nowych, potencjalnych terenów inwestycyjnych. Wykorzystując bliskie położenie Krakowa i konurbacji górnośląskiej, ich potencjał intelektualny i naukowy (wysokospecjalizowana kadra pracownicza), niewielką odległość oraz relatywnie tańsze ceny nieruchomości i gruntów (choć to w niedalekiej przyszłości może ulec zmianie), można budować atrakcyjną ofertę inwestycyjną (w nowych gminnych i prywatnych strefach aktywności gospodarczej). Warunkiem realizacji niniejszego wyzwania rozwojowego jest radykalna poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej Zatora do stolicy województwa oraz innych kierunków Małopolski i Śląska. Problemem może również być brak wystarczających terenów gminnych do tworzenia nowoczesnych stref aktywności gospodarczej. Jednak w tej kwestii należy dążyć do współpracy z sektorem prywatnym (w którego posiadaniu jest większość terenów nadających się na grunty inwestycyjne) oraz Skarbem Państwa, a także stosować instrumenty gromadzenia zasobów terenowych (skup, dzierżawa, scalanie, wymiana, itp.), na które to będą dystrybuowane środki finansowe w nowej perspektywie 2014-2020.

⇒ **Poprawa dostępności komunikacyjnej** – szczególnie w kontekście rozwoju terenów pomiędzy Krakowem i konurbacją górnośląską (zgodnie z założeniami Strategii Rozwoju Polski Południowej), będzie jedną z istotniejszych szans dla Gminy Zator. Postawienie wyraźnego akcentu przez zarządy województw małopolskiego i śląskiego na dążenie do zagospodarowywania (gospodarczego, mieszkaniowego, rekreacyjnego) obszarów pomiędzy dwoma metropoliami stwarza dla Gminy Zator szansę na istotną poprawę infrastruktury transportowej (różnych rodzajów) oraz gospodarczej. Położenie w niedużej odległości względem Krakowa, konurbacji górnośląskiej i innych, mniejszych ośrodków miejskich, na razie nie zapewnia pełnej

dostępności komunikacyjnej Zatora. Gęsta sieć dróg wszystkich kategorii nie stanowi atutu w rozumieniu nowoczesnych układów transportowych - niska przepustowość dróg, ich zły stan techniczny na niektórych fragmentach, duże natężenie ruchu powodują, iż pokonanie tych niewielkich dystansów zajmuje znaczną ilość czasu. Przy prognozowanym ruchu turystycznym do największego w tej części Europy parku rozrywki Energylandia (prognoza na poziomie 2 mln turystów rocznie) obecny układ komunikacyjny dróg krajowych, wojewódzkich i lokalnych zostanie sparaliżowany. Może ograniczać to możliwości przyciągania turystów, nowych inwestorów do stref gospodarczych, czy też nowych mieszkańców, szczególnie w kontekście konkurencji ze strony gmin podobnie skomunikowanych. Dodatkową trudnością realizacyjną jest fakt, iż zadania z tego zakresu leżą w gestii kompetencyjnej instytucji krajowych i wojewódzkich, co będzie wymagało współpracy międzysamorządowej dla osiągnięcia wspólnego celu, licznych działań lobbystycznych oraz wielu uzgodnień technicznych.

- ⇒ **Inicjowanie aktywności mieszkańców** – angażowanie się w miejscowe inicjatywy, poszukiwanie miejsca realizacji własnych aspiracji i działalności na terenie Gminy Zator. Problem bierności niektórych środowisk lokalnych jest konsekwencją zaistnienia wielu różnych czynników, z których warunki ekonomiczne są może najłatwiej dostrzegalne wśród negatywnie oddziałujących, ale niekoniecznie najtrudniejsze do pokonania. W przypadku Gminy Zator najważniejszym wyzwaniem jest takie aktywizowanie mieszkańców gminy, aby wykorzystali oni szansę rozwoju własnych aspiracji oraz działań gospodarczych i społecznych, bazując na wielkich inwestycjach realizowanych obecnie w gminie (np. otwieranie obiektów noclegowych obsługujących obecnych i przyszłych klientów parków rozrywki, obiekty gastronomiczne, usługi turystyczne i okołoturystyczne, itp.). Dla realizacji tej części niniejszego wyzwania należy prowadzić wśród mieszkańców kampanie informacyjną, organizować spotkania i wyjazdy studyjne, pozwalające zdobyć doświadczenie w tego typu działalności. Ponadto w ramach niniejszego wyzwania powinny znaleźć się problemy związane z występowaniem patologii społecznych, dziedziczenia ubóstwa czy wykluczenia, które obserwowane są w Gminie Zator w takim samym stopniu jak w wielu innych miejscach Małopolski i nie stanowią problemu kluczowego, jednak mogą być zagrożeniem dla realizacji wyzwań gospodarczych i wizerunkowych. Przeciwdziałanie tym niekorzystnym tendencjom społecznym powinno być realizowane m.in. poprzez utrzymywanie wysokiej jakości kształcenia od pierwszych jego etapów, angażowanie mieszkańców do świadomego udziału w kulturze oraz inicjatywach lokalnych, kreowanie wartości przedsiębiorczych i estetycznych. Przyczyni się to w przyszłości do zapewnienia odpowiedniej zaradności i operatywności mieszkańców (np. aktywne poszukiwanie pracy na terenie Gminy), odpowiedzialności za dobro wspólne (np. estetyka kamienic i gospodarstw, odnowa centrów wsi i miejsc publicznych) oraz przedsiębiorczości.
- ⇒ **Ważne centrum usług publicznych w województwie małopolskim** – którym Zator powinien stać się w najbliższych latach, aby przeciwdziałać niekorzystnym zjawiskom gospodarczym i demograficznym, jakie są dostrzegalne w sferze globalnej. Realizacja tego aspektu przyszłości Gminy Zator wymagać będzie jednak wykazania się przynajmniej regionalną konkurencyjnością, w znaczeniu budowy oferty usług publicznych, kierowanych do mieszkańców (w tym potencjalnych – nowych), o

wysokiej jakości – kanwą do tego typu działań może być Dolina Karpia, dla której Zator jest ośrodkiem centralnym i już buduje ofertę publiczną przy wykorzystaniu tego wizerunku – np. Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpia w Zatorze im. Jana Matejki. Mowa głównie o usługach edukacyjnych, zdrowotnych, kulturalnych, rekreacyjno-sportowych, administracyjnych, które jako kompleksowa oferta społeczna nierzadko decydują o jakości kapitału społecznego i atrakcyjności dla nowego osadnictwa. Gmina Zator, poprzez swoje dogodne położenie oraz warunki środowiskowe ma predyspozycje do postrzegania jej jako atrakcyjnego terenu osadniczego, co przejawia się w postaci dodatniego salda migracji. Wobec ogólnokrajowych, niekorzystnych tendencji demograficznych, rozwój funkcji rezydencjonalnych i osadniczych Gminy należy postrzegać jako poważną szansę rozwojową, a każdego nowego mieszkańca jako swoistego inwestora (klienta wszystkich usług świadczonych na obszarze Gminy). Rozwój silnego centrum usług publicznych jest warunkiem koniecznym, aby tę szansę wykorzystać. Ważnym aspektem jest również współpraca międzysektorowa (z organizacjami pozarządowymi) na rzecz rozwoju i poprawy efektywności niektórych usług publicznych oraz ciągłe doskonalenie systemów zarządczych, które bezpośrednio wpływają na jakość usług administracyjnych.

Wizja i misja rozwoju Gminy Zator

Wizja rozwoju Gminy Zator stanowi projekcję, opis pożądanego stanu rzeczywistości lokalnej w perspektywie 2022 roku. Określa stan docelowy, do którego dążyć będzie cała wspólnota Gminy, tj. władze samorządowe Gminy oraz ich partnerzy (lokalni oraz ponadlokalni), wykorzystując przy tym możliwości płynące z własnych atutów i szans pojawiających się w otoczeniu. Wizja ukierunkowana jest prognostycznie, określa cel, do jakiego zmierza Gmina. Wskazuje ona zasadniczy kierunek podejmowanych działań.

WIZJA „GMINA ZATOR 2022”

W 2022 roku Gmina Zator w pełni korzysta ze swojego położenia względem aglomeracji krakowskiej i górnośląskiej, dzięki znacznej poprawie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej. Dzięki turystycznym obszarom funkcjonalnym skupiającym rodzinne parki rozrywki i atrakcje Doliny Karpia, przemysł czasu wolnego stały się istotnym sektorem lokalnej gospodarki. Rozwinęły się konkurencyjne i innowacyjne branże gospodarcze w nowoczesnych strefach aktywności inwestycyjnej, generując nowe miejsca pracy. Wysoka jakość środowiska naturalnego oraz doskonalenie usług publicznych przynosi korzyści w postaci zwiększenia standardów życia i poprawy wskaźników demograficznych.

Misja jest nadrzędnym celem rozwoju Gminy Zator. Określa ona również rolę władz samorządowych w procesie rozwoju wspólnoty lokalnej. Zgodnie z misją, władze samorządowe pełnią rolę inicjatora dla realizacji przedsięwzięć zgodnych ze Strategią Rozwoju Gminy Zator, a podejmowanych przez różnych aktorów życia społecznego i gospodarczego – liderów lokalnych, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne, przedsiębiorców, grupy nieformalne mieszkańców. Ponadto władze samorządowe są także realizatorem własnych projektów (leżących w zadaniach własnych oraz we współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego), zmierzających do rozwoju Gminy Zator, upowszechniania jej walorów, ułatwiania współpracy partnerów lokalnych i wdrażania innowacyjnych rozwiązań.

MISJA ROZWOJU GMINY ZATOR

Gmina Zator – „Stolica Doliny Karpia”, centrum rozrywki rodzinnej oraz strefa aktywności gospodarczej oparta na nowoczesnych technologiach, której atrakcyjność dla inwestorów i turystów oraz poprawa jakości życia mieszkańców kształtowana jest poprzez otwartość inwestycyjną, wielowiekowe tradycje hodowli karpia, dziedzictwo historyczne Księstwa Zatorskiego, unikalne walory przyrodnicze oraz położenie pomiędzy aglomeracjami Krakowa i Śląska.

Plan operacyjny Strategii

Priorytety wyszczególnione w strategii wynikają z przyjętej wizji rozwoju Gminy Zator do 2022 roku i zdefiniowanych wyzwań rozwojowych. Ze względu na stwarzanie w perspektywie długookresowej największych możliwości wzrostu, uznane one zostały za najważniejsze. Wyodrębniono zatem cztery obszary priorytetowe, które są względem siebie równoważne i uzupełniające się:

OBSZAR 1. OFERTA CZASU WOLNEGO;

OBSZAR 2. GOSPODARKA LOKALNA;

OBSZAR 3. KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY;

OBSZAR 4. OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO;

Dla każdego z obszarów priorytetowych sformułowany został cel strategiczny (w perspektywie 2022 roku), z którego wynikają cele operacyjne. Dla ich urzeczywistnienia wyodrębniono natomiast kierunki interwencji – kluczowe zadania i projekty do realizacji. Należy je traktować jako pewną propozycję, otwartą listę przedsięwzięć w danym zakresie, określającą ogólne ramy koncentracji aktywności programowej, finansowej i organizacyjnej całej wspólnoty Gminy Zator w perspektywie długofalowej.

Ponadto, dla zapewnienia kontroli nad stopniem realizacji poszczególnych celów niniejszej Strategii Rozwoju stworzono listę rekomendowanych mierników. Mierniki te są użyteczne przede wszystkim w czasie dokonywania monitoringu realizacji oraz aktualizacji dokumentu. Lista mierników stanowi bazową propozycję, która podczas prowadzenia procesów monitorowania i przeglądu strategicznego może być modyfikowana i uzupełniana – zgodnie z potrzebami jednostek wdrażających.

Poniższy schemat prezentuje strukturę celów Strategii Rozwoju Gminy Zator na lata 2014-2022.

OBSZAR 1 – OFERTA CZASU WOLNEGO

Cel strategiczny:

Rozwój szerokiej i zróżnicowanej oferty czasu wolnego w oparciu o markę Doliny Karpia

Strategia postępowania:

Rozwój turystyki i przemysłów czasu wolnego w Gminie Zator, opiera się o funkcjonowanie takiej oferty produktów turystycznych oraz rekreacyjnych, które z uwagi na swoje unikalne cechy i oryginalną filozofię funkcjonowania będą chętniej wybierane na rynku – rodzinne parki rozrywki, Dolina Karpia, akweny wodne z fauną i florą, itp. Osiągnięcie wyraźnej przewagi rynkowej jest procesem długotrwałym i skomplikowanym, wymaga bowiem zaangażowania wielu zasobów i środków. Trudność w realizacji niniejszego celu wynika z przewagi potencjału turystycznego i kulturowego innych gmin województwa małopolskiego, jednak Zator posiada już znaczącą pozycję na turystycznej mapie regionu, a będzie ona stale wzrastać w najbliższych latach. Oferta zatorska musi być budowana na zasadzie wzajemnego uzupełniania się poszczególnych atrakcji i produktów oraz współpracy (np. rodzinnych parków rozrywki).

Gmina Zator we współpracy z partnerami z Doliny Karpia powinna opracować wieloletnią strategię rozwoju turystyki. Prawidłowe funkcjonowanie produktów turystycznych, przy optymalnym wykorzystaniu zasobów gminy i jej otoczenia, skutkować będzie wzrostem gospodarczym. Pozytywne zmiany zachodzące na rynku lokalnym, dzięki rozwojowi turystyki i dziedzictwa kulturowego, przejawiają się także w innych sektorach gospodarczych i społecznych. Osiągnięcie celu, jakim jest stworzenie zintegrowanej oferty turystycznej Gminy Zator niesie za sobą konieczność podejmowania działań zarówno w zakresie kreacji nowych produktów (np. festiwal lub „noc” rodzinnych parków rozrywki) i rozwijania już istniejących, ich modyfikacji oraz unowocześniania zgodnie z trendami rynkowymi i oczekiwaniami klientów, jak również w zakresie budowy, rozbudowy i stałej poprawy jakości infrastruktury gwarantującej efektywny i prawidłowy rozwój (w czym duży udział ma kapitał prywatny). Głównym założeniem działań podejmowanych w ramach realizacji niniejszego celu jest stworzenie unikalnej, wyróżniającej się na rynku oferty turystyczno-rekreacyjnej, która będzie stwarzała nową jakość.

Strategia postępowania przewiduje przede wszystkim dalszy rozwój infrastruktury rekreacyjno-turystycznej (rodzinne parki rozrywki, obiekty noclegowe i gastronomiczne, atrakcje turystyczne, itp.) oraz wdrażanie oryginalnych przedsięwzięć kulturalnych, które z jednej strony powinny przełożyć się na wzrost zainteresowania Gminą wśród potencjalnych odwiedzających (mieszkańcy aglomeracji krakowskiej i górnośląskiej, turyści zagraniczni, turyści kwalifikowani – zainteresowani oryginalnymi walorami przyrodniczymi, kulturowymi i rekreacyjnymi, itp.), a z drugiej strony przyczynić się do wzrostu zamożności mieszkańców i w konsekwencji wykreować wewnętrzny popyt na rynku. Oryginalność walorów Gminy Zator (akweny wodne, fauna i flora – Natura 2000, krajobraz, warunki do rekreacji i turystyki

aktywnej, spuścizna historyczna, itp.) powinna być traktowana, jako ważny argument w działaniach promocyjnych.

Spójność z dokumentami nadrzędnymi:

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ZATOR NA LATA 2014-2022	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO NA LATA 2011-2020	KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020: REGIONY, MIASTA OBSZARY WIEJSKIE
<i>Cel strategiczny:</i> Rozwój szerokiej i zróżnicowanej oferty czasu wolnego w oparciu o markę Doliny Karpią	OBSZAR 2. DZIEDZICTWO I PRZEMYSŁY CZASU WOLNEGO <i>Cel strategiczny:</i> Wysoka atrakcyjność Małopolski w obszarze przemysłów czasu wolnego dzięki wykorzystaniu potencjału dziedzictwa regionalnego i kultury <i>Kierunek rozwoju:</i> 2.1. Ochrona małopolskiej przestrzeni kulturowej 2.2. Zrównoważony rozwój infrastruktury oraz komercjalizacja usług czasu wolnego 2.4. Wzmocnienie promocji dziedzictwa regionalnego oraz oferty przemysłów czasu wolnego	1.2 Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji na obszary poza ośrodkami wojewódzkimi
	OBSZAR 5. ROZWÓJ MIAST I TERENÓW WIEJSKICH <i>Cel strategiczny:</i> Aktywne ośrodki usług publicznych i gospodarczych zapewniające szanse na rozwój mieszkańców małych i średnich miast oraz terenów wiejskich <i>Kierunek rozwoju:</i> 5.2. Rozwój gospodarczy małych i średnich miast oraz terenów wiejskich	1.3 Budowa podstaw konkurencyjności województw

Cele operacyjne:

1.1 Zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i sportowej

1.2 Promocja i rozwój produktów turystycznych oraz marki Doliny Karpią

1.3 Rewitalizacja przestrzeni miejskich i obszarów wiejskich

1.4 Wzmacnianie oferty kulturalnej

OBSZAR 1: OFERTA CZASU WOLNEGO

Cel strategiczny: Rozwój szerokiej i zróżnicowanej oferty czasu wolnego w oparciu o markę Doliny Karpia

OBSZAR 1: OFERTA CZASU WOLNEGO				
Cel strategiczny: Rozwój szerokiej i zróżnicowanej oferty czasu wolnego w oparciu o markę Doliny Karpia				
Cele operacyjne:	Kierunki interwencji (kluczowe działania)	Jednostka odpowiedzialna	Jednostka monitorująca	Partnerzy
1.1 Zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i sportowej	1.1.1 Tworzenie, budowa i poszerzanie oferty rodzinnych parków rozrywki	Prywatni inwestorzy, Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpia w Zatorze, Centrum Informacji Turystycznej Doliny Karpia w Zatorze, rady sołeckie, organizacje pozarządowe, kluby sportowe, przedsiębiorcy
	1.1.2 Zagospodarowanie turystyczne terenów wzdłuż rzek i potoków, wykorzystanie wałów	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie
	1.1.3 Utworzenie i zagospodarowanie stref aktywności turystycznej – m.in.: zagospodarowanie zbiorników wodnych, budowa centrum sportu i wypoczynku, budowa aquaparku, budowa parku archeologicznego, mała architektura turystyczna, osady wędkarskie, itp.	Prywatni inwestorzy, Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Zatorskie Towarzystwo Wędkarskie, Stowarzyszenie Dolina Karpia, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, organizacje pozarządowe

	1.1.4	Wsparcie rozwoju zróżnicowanej oferty bazy noclegowej – budowa nowych miejsc noclegowych	Prywatni inwestorzy, Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Centrum Informacji Turystycznej Doliny Karpia w Zatorze, dostawcy mediów, organizacje pozarządowe
	1.1.5	Utworzenie sieci tras turystycznych (pieszych, rowerowych, edukacyjnych, ekologicznych, narciarskich, nordic walking, itp.) w oparciu o wytyczone szlaki turystyczne – w szczególności łączących lokalne atrakcje turystyczne oraz rodzinne parki rozrywki	Gmina Zator GDDKIA	Urząd Miejski w Zatorze	Rząd RP, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, rady sołeckie, organizacje pozarządowe, Gminy Doliny Karpia, Powiaty
	1.1.6	Budowa Małopolskiego Parku Króla Karpia na bazie średniowiecznego zespołu stawów rybnych Przyręb-Rudze-Bugaj	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, Instytut Rybactwa Śródlądowego, jednostki naukowe, organizacje pozarządowe
	1.1.7	Włączanie w obieg gospodarczy obiektów historycznych – wykorzystanie komercyjne lokalnego dziedzictwa	Prywatni inwestorzy	Urząd Miejski w Zatorze	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Regionalny Ośrodek Doliny Karpia w Zatorze, Urząd Miejski w Zatorze, Towarzystwo Miłośników Ziemi Zatorskiej
	1.1.8	Budowa Międzynarodowego Bazaru Produktów Turystycznych	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, producenci i wytwórcy, samorządy partnerskie, Euroregion

				Beskidy, Stowarzyszenie Dolina Karpia	
	1.1.9	Rozbudowa lokalnych centrów aktywnego wypoczynku (boiska, place zabaw, siłownie zewnętrzne, itp.)	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Szkoły i placówki oświatowe, kluby sportowe, sołectwa
1.2 Promocja i rozwój produktów turystycznych oraz marki Doliny Karpia	1.2.1	Opracowywanie, coroczna aktualizacja i upowszechnianie kalendarza imprez lokalnych i regionalnych	Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpia w Zatorze, Gmina Zator	Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpia w Zatorze	Urząd Miejski w Zatorze, szkoły i placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy
	1.2.2	Inspirowanie i wspieranie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi w obszarze turystyki i rekreacji – stworzenie wspólnej oferty, produkty sieciowe	Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpia w Zatorze, Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Urząd Miejski w Zatorze, Centrum Informacji Turystycznej Doliny Karpia w Zatorze, Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpia w Zatorze, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy
	1.2.3	Intensyfikacja współpracy międzygminnej i międzyinstytucjonalnej w zakresie promocji oferty turystycznej Doliny Karpia	Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpia w Zatorze, Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpia w Zatorze, Centrum Informacji Turystycznej Doliny Karpia w Zatorze, organizacje pozarządowe, media lokalne
	1.2.4	Udział w regionalnych i ogólnokrajowych targach turystycznych oraz imprezach promocyjnych	Przedsiębiorcy, Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpia w Zatorze, Gmina Zator	Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpia w Zatorze	Centrum Informacji Turystycznej Doliny Karpia w Zatorze, media lokalne, Urząd Miejski w Zatorze, Stowarzyszenie Dolina Karpia

	1.2.5	Opracowanie mobilnych informatorów o atrakcjach na terenie gminy (m.in. interaktywna elektroniczna mapa łowisk Doliny Karpia)	Przedsiębiorcy, Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpia w Zatorze, Gmina Zator	Stowarzyszenie Dolina Karpia	Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpia w Zatorze, Centrum Informacji Turystycznej Doliny Karpia w Zatorze, organizacje pozarządowe
	1.2.6	Promocja produktów regionalnych i tradycyjnych – w tym Karpia Zatorskiego oraz działania w zakresie szerszej podaży (produkcji) produktów regionalnych i tradycyjnych na terenie gminy	Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpia w Zatorze, Centrum Informacji Turystycznej Doliny Karpia w Zatorze, Prywatni inwestorzy	Urząd Miejski w Zatorze	Organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, producenci i wytwórcy
	1.2.7	Wykreowanie wydarzeń kulturalno-rozrywkowych wykorzystujących nowe potencjały turystyczne gminy – np. Festiwal Rodzinnych Parków Rozrywki, Noc Parków Rozrywki	Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpia w Zatorze, Prywatni inwestorzy	Urząd Miejski w Zatorze	Centrum Informacji Turystycznej Doliny Karpia w Zatorze, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
1.3 Rewitalizacja przestrzeni miejskich i obszarów wiejskich	1.3.1	Aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Zator oraz wdrożenie działań rewitalizacyjnych w przestrzeni miejskiej	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Wojewódzki Konserwator Zabytków, Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpia w Zatorze, właściciele obiektów
	1.3.2	Opracowanie koncepcji rewitalizacji obszarów wiejskich gminy	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Sołectwa, przedsiębiorcy
	1.3.3	Rewitalizacja dworca kolejowego w Zatorze i jego otoczenia – Galicyjska Linia Kolejowa – GLK 2020	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Polskie Koleje Państwowe, Przewozy Regionalne

	1.3.4	Rewitalizacja zespołu pałacowo-parkowego w Zatorze oraz Dworu w Graboszycach	Prywatni właściciele	Urząd Miejski w Zatorze	Towarzystwo Miłośników Ziemi Zatorskiej
	1.3.5	Budowa parku w Zatorze wraz z promenadą spacerową i bulwarami zatorskimi	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Towarzystwo Miłośników Ziemi Zatorskiej
1.4 Wzmacnianie oferty kulturalnej	1.4.1	Promocja sfery życia kulturalnego poprzez działania Regionalnego Ośrodka Kultury Doliny Karpi	Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpi w Zatorze	Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpi w Zatorze	Szkoły i placówki oświatowe, kluby sportowe, organizacje pozarządowe
	1.4.2	Promocja uczestnictwa mieszkańców Gminy w kulturze, sporcie i innych formach spędzania czasu wolnego	Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpi w Zatorze	Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpi w Zatorze	Szkoły i placówki oświatowe, kluby sportowe, organizacje pozarządowe
	1.4.3	Kultywowanie i wspieranie tożsamości lokalnej i regionalnej, szczególnie poprzez wspieranie zwyczajów, tradycji i sztuki ludowej	Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpi w Zatorze	Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpi w Zatorze	Towarzystwo Miłośników Ziemi Zatorskiej, koła gospodyń wiejskich, szkoły i placówki oświatowe
	1.4.4	Kontynuacja współpracy z Akademią Sztuk Pięknych w Krakowie oraz innymi instytucjami artystycznymi	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpi w Zatorze, Towarzystwo Miłośników Ziemi Zatorskiej, szkoły i placówki oświatowe, parafie
	1.4.5	Doinwestowanie Publicznej Biblioteki w Zatorze – księgozbiór, wyposażenie, multimedia, cyfryzacja i digitalizacja zbiorów, promocja czytelnictwa	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie
	1.4.6	Kontynuacja cyklicznych wydarzeń kulturalno-rozrywkowych o randze lokalnej – sołectkiej (np. w ramach funduszy sołectkich), ponadlokalnej (szczególnie: Zatorskie Odpusty i Zatorski Jarmark Wielkanocny, Święto	Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpi w Zatorze, Sołectwa, Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Urząd Miejski w Zatorze, organizacje pozarządowe

	Karpia, Wielkie Zatorskie Żniwa Karpiove, Zatorski Jarmark Bożonarodzeniowy)				
	1.4.7	Organizacja cyklicznych imprez sportowych o charakterze gminnym i ponadgminnym	Organizacje pozarządowe, Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Szkoły i placówki oświatowe, kluby sportowe, organizacje pozarządowe
	1.4.8	Rozwój kół zainteresowań – integracja i aktywizacja mieszkańców, realizacja aspiracji (sport, kultura, muzyka, edukacja, itp.)	Organizacje pozarządowe, nieformalne grupy mieszkańców, Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpia w Zatorze, Sołectwa,	Urząd Miejski w Zatorze	Szkoły i placówki oświatowe, kluby sportowe, instytucje kultury, koła gospodyń wiejskich, kluby seniora

Proponowane mierniki realizacji w OBSZARZE 1:

CEL OPERACYJNY	Mierniki realizacji	Źródło danych	
Cel operacyjny 1.1 Zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i sportowej	Długość urządzonych i oznakowanych wielofunkcyjnych tras turystycznych na terenie gminy	UM	Statystyka gminna
	Liczba turystów odwiedzających rodzinne parki rozrywki na terenie gminy	UM	Dane własne
Cel operacyjny 1.2 Promocja i rozwój produktów turystycznych oraz marki Doliny Karpia	Liczba całorocznych miejsc noclegowych na terenie gminy	GUS	Bank Danych Lokalnych
	Liczba korzystających z usług Centrum Informacji Turystycznej	UM	Dane CIT
Cel operacyjny 1.3 Rewitalizacja przestrzeni miejskich i obszarów wiejskich	Liczba obiektów zabytkowych poddanych działaniom renowacyjnym i remontowym	UM	Statystyka gminna
Cel operacyjny 1.4 Wzmacnianie oferty kulturalnej	Liczba zorganizowanych imprez kulturalnych o zasięgu ponadlokalnym	UM	Dane ROK
	Liczba uczestników imprez organizowanych przez instytucje kultury	GUS	Bank Danych Lokalnych

OBSZAR 2 – GOSPODARKA LOKALNA

Cel strategiczny:

Wspieranie rozwoju aktywności gospodarczej poprzez wykorzystanie wewnętrznych zasobów oraz zwiększanie dostępności komunikacyjnej

Strategia postępowania:

Jednym z najważniejszych celów rozwojowych Gminy Zator jest budowanie pozycji miejsca atrakcyjnego dla inwestycji oraz korzystającego z wiedzy, aktywności zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców Doliny Karpia. Jakość i konkurencyjność gospodarki (w tym lokalnej) jest dziś uzależniona nie tylko od warunków ekonomicznych i prawnych, ale nade wszystko od jakości kapitału ludzkiego. Kapitał intelektualny jest sumą kapitału, jaki tworzą ludzie i instytucje, zewnętrznego wizerunku oraz wewnętrznych relacji społecznych. Umiejętne i pełne wykorzystanie tych atutów powinno prowadzić do nowego – strategicznego spojrzenia na obszary przewagi konkurencyjnej. Rozwój zależy od gotowości do współpracy, jakości kadr gospodarki, poziomu przedsiębiorczości mieszkańców, uniwersalnych kwalifikacji pracowników, zdolności do tworzenia i absorpcji innowacji oraz zdolności do elastycznego reagowania na zachodzące na rynku pracy zmiany. Tym samym, edukacja w Gminie nie może rozwijać się bez uwzględnienia jej wpływu na lokalną gospodarkę, tworzące ją podmioty i ich kadry. Podobnie gospodarka nie może się rozwijać bez wzajemnych relacji w zakresie kierunków i jakości sfery edukacji oraz jakości lokalnego rynku pracy. Potrzebne jest zatem nowe podejście do wsparcia przedsiębiorczości i kształcenia postaw przedsiębiorczych, intensyfikacja współpracy i jej koordynacja w zakresie lepszego dopasowania systemu kształcenia do zmieniających się warunków społecznych oraz gospodarczych, a także uspołnianie współpracy pomiędzy sektorem gospodarczym i instytucjami rynku pracy.

Szansą na rozwój Gminy Zator jest inteligentne gospodarowanie i pomnażanie lokalnych zasobów (potencjałów) oraz umiejętne korzystanie z położenia względem metropolii krakowskiej i górnośląskiej oraz głównych szlaków transportowych. Jednak, w długiej perspektywie, zwiększenie tempa rozwoju nie będzie możliwe bez zagospodarowywania istniejących terenów inwestycyjnych i tworzeniu nowych, stanowiących o konkurencyjności Gminy i atrakcyjności inwestycyjnej. Niezbędne są również inwestycje, podnoszące zewnętrzną dostępność komunikacyjną Gminy Zator (będącą obecnie jedną z głównych barier rozwojowych nie tylko w sferze gospodarczej), która stanowi jedną z podstawowych determinant rozwoju każdej jednostki samorządu terytorialnego.

Ważnym potencjałem rozwojowym Gminy są również obszary wiejskie. Dobre warunki naturalne, odpowiedni poziom skomunikowania z otoczeniem, położenie względem dużych obszarów zurbanizowanych może w przyszłości stać się dla nich istotną szansą rozwojową – rozwój nowych obszarów osadniczych i zwiększenie potencjału demograficznego, a co za tym idzie również gospodarczego.

Spójność z dokumentami nadrzędnymi:

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ZATOR NA LATA 2014-2022	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO NA LATA 2011-2020	KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020: REGIONY, MIASTA, OBSZARY WIEJSKIE
<i>Cel strategiczny:</i> Wspieranie rozwoju aktywności gospodarczej poprzez wykorzystanie wewnętrznych i zewnętrznych zasobów oraz zwiększanie dostępności komunikacyjnej	OBSZAR 1. GOSPODARKA WIEDZY I AKTYWNOŚCI <i>Cel strategiczny:</i> Silna pozycja Małopolski jako regionu atrakcyjnego dla inwestycji, opartego na wiedzy, aktywności zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców <i>Kierunki rozwoju:</i> 1.1. Rozwój kapitału intelektualnego, 1.2. Budowa infrastruktury regionu wiedzy, 1.4. Rozwój kształcenia zawodowego i wspieranie zatrudnienia, 1.5. Wzmacnianie i promocja przedsiębiorczości	1.2 Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji na obszary poza ośrodkami wojewódzkimi
	OBSZAR 3. INFRASTRUKTURA DLA DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ <i>Cel strategiczny:</i> Wysoka zewnętrzna i wewnętrzna dostępność komunikacyjna regionu dla konkurencyjności gospodarczej i spójności przestrzennej <i>Kierunki rozwoju:</i> 3.2. Wykreowanie subregionalnych węzłów transportowych.	
	OBSZAR 5. ROZWÓJ MIAST I TERENÓW WIEJSKICH <i>Cel strategiczny:</i> Aktywne ośrodki usług publicznych i gospodarczych zapewniające szanse na rozwój mieszkańców małych i średnich miast oraz terenów wiejskich <i>Kierunek rozwoju:</i>	2.2 Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe

	5.2. Rozwój gospodarczy małych i średnich miast oraz terenów wiejskich.	
--	---	--

Cele operacyjne:

2.1 Rozwój potencjału inwestycyjnego Gminy

2.2 Wzmacnianie dostępności komunikacyjnej

2.3 Wzmacnianie przedsiębiorczości mieszkańców

2.4 Wykorzystanie potencjału rolniczego Doliny Karpia

OBSZAR 2: GOSPODARKA LOKALNA

Cel strategiczny: Wspieranie rozwoju aktywności gospodarczej poprzez wykorzystanie wewnętrznych zasobów oraz zwiększanie dostępności komunikacyjnej

OBSZAR 2: GOSPODARKA LOKALNA				
Cel strategiczny: Wspieranie rozwoju aktywności gospodarczej poprzez wykorzystanie wewnętrznych zasobów oraz zwiększanie dostępności komunikacyjnej				
Cele operacyjne:	Kierunki interwencji (kluczowe działania)	Jednostka odpowiedzialna	Jednostka monitorująca	Partnerzy
2.1 Rozwój potencjału inwestycyjnego Gminy	2.1.1 Przygotowanie, uzbrojenie i udostępnianie nowych terenów inwestycyjnych na terenie gminy – scalanie i skupowanie gruntów, wymiany i dzierżawy, rezerwowanie w planach zagospodarowania przestrzennego itp.	Urząd Miejski w Zatorze	Urząd Miejski w Zatorze	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, sąsiednie gminy, Krakowski Park Technologiczny, prywatni właściciele potencjalnych terenów inwestycyjnych
	2.1.2 Budowa SAG III - kompleksowe uzbrajanie terenów inwestycyjnych	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Dostawcy mediów, operatorzy sieci infrastrukturalnych, prywatni inwestorzy, sąsiednie gminy
	2.1.3 Opracowanie planu zabezpieczenia energetycznego i ciepłego	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Dostawcy mediów, operatorzy sieci infrastrukturalnych, prywatni inwestorzy

	2.1.4	Uporządkowanie infrastruktury sieciowej w celu zwolnienia gruntów pod nowe inwestycje – współpraca z operatorami sieci infrastrukturalnych	Dostawcy mediów, operatorzy sieci infrastrukturalnych	Urząd Miejski w Zatorze	Prywatni inwestorzy, Krakowski Park Technologiczny
	2.1.5	Stworzenie systemu informacji i wizualizacji przestrzennej w zakresie zagospodarowania terenów inwestycyjnych, opracowanie operacyjnego planu rozwoju terenów inwestycyjnych	ZAR sp. z o., Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, sąsiednie gminy, Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego, Krakowski Park Technologiczny, przedsiębiorcy
	2.1.6	Rozwój informacji gospodarczej i doskonalenie standardów obsługi inwestorów	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego, Krakowski Park Technologiczny, Powiatowy Urząd Pracy, prywatni inwestorzy, Regionalne Centrum Obsługi Inwestora
	2.1.7	Wsparcie powiązania obszarów turystycznych w skali regionu (opracowanie koncepcji oraz inne działania powiązane)	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, sąsiednie gminy, Instytut Rybactwa Śródlądowego, organizacje pozarządowe, Stowarzyszenie Dolina Karpia, Centrum Informacji Turystycznej Doliny Karpia w Zatorze

2.2 Wzmacnianie dostępności komunikacyjnej	2.2.1	Współpraca z zarządcami dróg w zakresie rozwoju sieci drogowej (budowa nowego połączenia DK 28 z autostradą A4 – węzeł Rudno)	GDDKiA, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie, Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, inni zarządcy dróg, zainteresowane samorządy gminne i powiatowe
	2.2.2	Budowa obwodnicy Zatora w ciągu drogi krajowej nr 28 i obwodnicy Podolsza w ciągu drogi wojewódzkiej nr 781	GDDKiA, Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Rząd RP
	2.2.3	Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych oraz powiatowych	Gmina Zator, Powiat Oświęcimski	Urząd Miejski w Zatorze	Inni zarządcy dróg, gminy sąsiednie, organizacje pozarządowe, mieszkańcy
	2.2.4	Budowa ciągów pieszych oraz ścieżek rowerowych wzdłuż dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych przebiegających przez teren gminy	Zarządcy dróg, Gmina Zator, Powiat Oświęcimski	Urząd Miejski w Zatorze	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, sąsiednie gminy, organizacje pozarządowe, mieszkańcy
	2.2.5	Budowa parkingów w centrum miasta Zator wraz z chodnikami i ciągami pieszo - rowerowymi	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Rada i Zarząd Osiedla Centrum
	2.2.6	Stworzenie centrum komunikacyjnego Gminy – węzeł przesiadkowy (autobusowe centrum obsługi ruchu turystycznego – dworzec kolejowy – drogi rowerowe – miejsca parkingowe dla samochodów)	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Polskie Koleje Państwowe, prywatni przewoźnicy, przedsiębiorcy
	2.2.7	Podejmowanie współpracy w zakresie przywrócenia ruchu pasażerskiego na linii kolejowej nr 94 Kraków – Zator – Oświęcim, GLK 2020	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, sąsiednie gminy, Przewozy Regionalne, Polskie Koleje

				Państwowe, przedsiębiorcy	
2.3 Wzmacnianie przedsiębiorczości mieszkańców	2.3.1	Rozwój Centrum Aktywizacji Zawodowej - udzielania informacji, szkoleń i doradztwa dla lokalnych przedsiębiorców oraz osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą	Zatorska Agencja Rozwoju	Urząd Miejski w Zatorze	Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Miejski w Zatorze, przedsiębiorcy
	2.3.2	Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości na terenie Gminy	Zatorska Agencja Rozwoju	Urząd Miejski w Zatorze	Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego, Krakowski Park technologiczny, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Miejski w Zatorze, przedsiębiorcy
	2.3.3	Współpraca z instytucjami oferującymi różne formy finansowania działalności gospodarczej – utworzenie m.in. funduszu grantowego dla lokalnych firm	Zatorska Agencja Rozwoju	Zatorska Agencja Rozwoju	Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego, Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Miejski w Zatorze, Wojewódzki Urząd Pracy
	2.3.4	Wspieranie edukacji w zakresie przedsiębiorczości oraz rozwój kształcenia zawodowego	Szkoły i placówki oświatowe, Wielozawodowy Zespół Szkół w Zatorze	Urząd Miejski w Zatorze	Zatorska Agencja Rozwoju, Centrum Kształcenia Praktycznego w Oświęcimiu
	2.3.5	Współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie dostosowania oferty kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy	Szkoły i placówki oświatowe, Wielozawodowy Zespół Szkół w Zatorze	Urząd Miejski w Zatorze	Zatorska Agencja Rozwoju, Powiatowy Urząd Pracy, przedsiębiorcy

2.4 Wykorzystanie potencjału rolniczego Doliny Karpia	2.3.6	Wspieranie kształcenia ustawicznego oraz zdobywania nowych kwalifikacji przez mieszkańców gminy	Wielozawodowy Zespół Szkół w Zatorze, Zatorska Agencja Rozwoju,	Urząd Miejski w Zatorze	Zatorska Agencja Rozwoju, przedsiębiorcy, Powiatowy Urząd Pracy
	2.4.1	Ścisła współpraca z Rybackim Zakładem Doświadczalnym w zakresie rozwoju Doliny Karpia	Zatorska Agencja Rozwoju, Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpia w Zatorze	Stowarzyszenie Dolina Karpia	Instytut Rybactwa Śródlądowego, przedsiębiorcy, Stowarzyszenie Dolina Karpia
	2.4.2	Zaprojektowanie, budowa i promocja tradycyjnego bazaru miejskiego w Zatorze	Zatorska Agencja Rozwoju, Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpia w Zatorze	Urząd Miejski w Zatorze	Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpia w Zatorze, Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Stowarzyszenie Dolina Karpia, Euroregion Beskidy
	2.4.3	Podejmowanie działań zmierzających do powstania przetwórstwa rolno-spożywczego, ze szczególnym naciskiem na rozwój przetwórstwa rybnego i produktów lokalnych	Zatorska Agencja Rozwoju, Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpia w Zatorze	Stowarzyszenie Dolina Karpia	Instytut Rybactwa Śródlądowego, Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, przedsiębiorcy, Stowarzyszenie Dolina Karpia, Euroregion Beskidy
	2.4.4	Współpraca z producentami i przetwórcami w zakresie promocji lokalnych produktów spożywczych	Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpia w Zatorze, Zatorska Agencja Rozwoju	Urząd Miejski w Zatorze	Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Stowarzyszenie Dolina

				Karpia	
	2.4.5	Rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej - wsparcie doradcze dla rolników, przekwalifikowanie	Zatorska Agencja Rozwoju , Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpia w Zatorze	Urząd Miejski w Zatorze	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
	2.4.6	Współpraca z innymi JST w ramach marki Doliny Karpia. Przygotowanie oferty dla wspólnej promocji przedsiębiorców	Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpia w Zatorze, Zatorska Agencja Rozwoju, Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Urząd Miejski w Zatorze, sąsiednie gminy, przedsiębiorcy

Proponowane mierniki realizacji w OBSZARZE 2:

CEL OPERACYJNY	Mierniki realizacji	Źródło danych	
Cel operacyjny 2.1 Rozwój potencjału inwestycyjnego Gminy	Liczba podmiotów gospodarczych działających w wydzielonych strefach aktywności gospodarczej	UM	Statystyka gminna
	Wysokość wpływów do budżetu gminy z podatku CIT	GUS	Bank Danych Lokalnych
Cel operacyjny 2.2 Wzmacnianie dostępności komunikacyjnej	Długość nowopowstałych i zmodernizowanych dróg na terenie gminy	UM	Statystyka gminna
Cel operacyjny 2.3 Wzmacnianie przedsiębiorczości mieszkańców	Liczba podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON na 1 tys. mieszkańców	GUS	Bank Danych Lokalnych
	Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym	GUS	Bank Danych Lokalnych
Cel operacyjny 2.4 Wykorzystanie potencjału rolniczego Doliny Karpia	Liczba podmiotów gospodarczych działających w sektorze rolnictwa, przetwórstwa i gospodarki leśnej	GUS	Bank Danych Lokalnych

OBSZAR 3 – KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY

Cel strategiczny:

Doskonalenie jakości usług publicznych oraz wzmacnianie kapitału społecznego

Strategia postępowania:

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 wyróżnia jako jeden z priorytetów rozwojowych regionu obszar pod nazwą „Rozwój miast i obszarów wiejskich”. Jest to priorytet zwracający uwagę na konieczność rozwoju mniejszych miast i terenów wiejskich regionu, który jest rozumiany jako wzrost poziomu i dostępności usług społecznych na tych terenach. Jako priorytetowe usługi społeczne uznano edukację, kulturę, ochronę zdrowia oraz rekreację i sport. Wysoki poziom tych usług ma przyczynić się w przyszłości do zahamowania niekorzystnych tendencji demograficznych i sprzyjać rozwojowi gospodarczemu poza dużymi ośrodkami miejskimi. Miasto Zator oraz tereny wiejskie gminy muszą zapewniać wysoką dostępność usług społecznych na odpowiednim poziomie. Będzie to w przyszłości ważny argument dla lokalizacji nowych inwestycji i atrakcyjności osadniczej.

W niniejszym celu operacyjnym system edukacji jest rozumiany jako ważna funkcja lokalna miasta i obszarów wiejskich. Decyduje ona o jakości życia i randze lokalnych ośrodków miejskich. Stąd też działania zawarte w niniejszym celu operacyjnym koncentrują się na utrzymywaniu wysokiego poziomu edukacji, zapewnianiu nowoczesnej i efektywnej bazy placówek oświatowych, stosowaniu nowatorskich metod nauczania. Rezultaty w kształceniu młodzieży w dużym stopniu są zależne od jakości posiadanych kadr, bazy oraz wdrażanych programów dydaktycznych. Zaplecze techniczne placówek edukacyjnych wymaga systematycznego udoskonalenia i dostosowania do potrzeb uczniów.

Istotą polityki społecznej będą działania na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu oraz włączenia społecznego różnych grup zmarginalizowanych bądź potencjalnie zagrożonych marginalizacją. Kluczowym elementem integrującej polityki społecznej będzie rozwój systemowych form wsparcia na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji rodzin, dzieci i młodzieży. W ramach tych działań rozwijane będą m.in. nowe elementy systemu pieczy zastępczej. Szeroki zakres działań skierowany zostanie do osób niepełnosprawnych. W tym obszarze w ramach reintegracji społecznej i zawodowej dużą wagę przykładac się będzie do likwidacji barier architektonicznych. Innym ważnym polem działania polityki społecznej będzie rozwój różnych form wsparcia dla osób starzejących się i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu spowodowanemu starzeniem się społeczeństwa. Aktywizacja osób starszych odbywać się będzie na płaszczyźnie zarówno społecznej jak i zawodowej. Jednocześnie nieodłącznym elementem tego pakietu działań będzie wsparcie dla partnerów i rodzin w zakresie usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych.

Podstawowymi założeniami nowego podejścia do wdrażania polityki rozwoju na każdym poziomie zarządzania państwem jest partnerstwo i skuteczność w zarządzaniu JST. Skala i charakter problemów (wyzwań rozwojowych) przed jakimi stoją samorządy, wymagają

kompleksowego ich rozwiązywania oraz działania z wykorzystaniem efektu synergii. Zapewnienie realizacji celów Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego do 2020 roku wymaga - zarówno na poziomie konkurencyjności, jak i spójności - skoordynowanych działań podejmowanych przez samorządy w zakresie realizacji wielu usług publicznych na rzecz mieszkańców, dla których granice pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego mają jedynie administracyjny wymiar. Proponowane w założeniach do Umowy Partnerstwa (negocjowanej przez Rząd Polski z Komisją Europejską) na lata 2014-2020 instrumenty realizacji polityki rozwoju, warunkują konieczność zacieśnienia współpracy w ramach obszarów funkcjonalnych oraz stosowanie nowoczesnych narzędzi zarządzania.

Spójność z dokumentami nadrzędnymi:

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ZATOR NA LATA 2014-2022	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO 2020	KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020: REGIONY, MIASTA OBSZARY WIEJSKIE
<p><i>Cel strategiczny:</i> Doskonalenie jakości usług publicznych oraz wzmacnianie kapitału społecznego</p>	<p>OBSZAR 1. GOSPODARKA WIEDZY I AKTYWNOŚCI <i>Cel strategiczny:</i> Silna pozycja Małopolski jako regionu atrakcyjnego dla inwestycji, opartego na wiedzy, aktywności zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców <i>Kierunek rozwoju:</i> 1.1. Rozwój kapitału intelektualnego</p>	<p>2.2 Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe</p>
	<p>OBSZAR 5. ROZWÓJ MIAST I TERENÓW WIEJSKICH <i>Cel strategiczny:</i> Aktywne ośrodki usług publicznych i gospodarczych zapewniające szanse na rozwój mieszkańców małych i średnich miast oraz terenów wiejskich <i>Kierunek rozwoju:</i> 5.1. Rozwój funkcji lokalnych centrów usług publicznych</p>	<p>2.3 Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze 3.4 Wspomaganie budowy kapitału społecznego dla rozwoju regionalnego w oparciu o sieci współpracy między różnymi aktorami polityki regionalnej</p>
	<p>OBSZAR 6. BEZPIECZEŃSTWO EKOLOGICZNE, ZDROWOTNE I SPOŁECZNE <i>Cel strategiczny:</i> Wysoki poziom bezpieczeństwa mieszkańców Małopolski w wymiarze środowiskowym, zdrowotnym i społecznym <i>Kierunek rozwoju:</i> 6.1. Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz wykorzystanie ekologii dla rozwoju Małopolski 6.3. Poprawa bezpieczeństwa</p>	

	społecznego: integrująca polityka społeczna 6.4. Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym	
	OBSZAR 7. ZARZĄDZANIE ROZWOJEM WOJEWÓDZTWA <i>Cel strategiczny:</i> Efektywnie zarządzane województwo, którego rozwój oparty jest na współpracy i mobilizowaniu zasobów <i>Kierunek rozwoju:</i> 7.2. Kształtowanie i rozwój aktywności obywatelskiej oraz wzmacnianie kapitału społecznego	

Cele operacyjne:

3.1 System edukacji wspierający rozwój kapitału intelektualnego

3.2 Skuteczny system zarządzania

3.3 Wzmacnianie współpracy z sektorem pozarządowym

3.4 Rozwój terenów mieszkaniowych

3.5 Integrująca polityka społeczna, ochrona zdrowia i bezpieczeństwo mieszkańców

OBSZAR 3: KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY

Cel strategiczny: Doskonalenie jakości usług publicznych oraz wzmacnianie kapitału społecznego

OBSZAR 3: KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY				
Cel strategiczny: Doskonalenie jakości usług publicznych i wzmacnianie kapitału społecznego				
Cele operacyjne:	Kierunki interwencji (kluczowe zadania)	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca	Partnerzy
3.1 System edukacji wspierający rozwój kapitału intelektualnego	3.1.1 Modernizacja bazy infrastruktury edukacyjnej, w tym realizacja działań w zakresie efektywności energetycznej budynków oświatowych – EKO Zator program termomodernizacji obiektów publicznych i oświatowych	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Placówki oświatowe
	3.1.2 Realizacja nowoczesnych programów edukacyjnych i poszerzenie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży – systematyczne podnoszenie poziomu nauczania	Placówki oświatowe	Urząd Miejski w Zatorze	Organizacje pozarządowe, Kuratorium Oświaty, gminy partnerskie
	3.1.3 Realizacja programów odkrywania i wspierania talentów wśród dzieci i młodzieży – Gminny Program Stypendialny	Placówki oświatowe	Urząd Miejski w Zatorze	Organizacje pozarządowe, Kluby sportowe, instytucje kultury
	3.1.4 Poszerzenie i udostępnianie edukacji pozaformalnej dla mieszkańców gminy	Organizacje pozarządowe	Urząd Miejski w Zatorze	Placówki oświatowe

	3.1.5	Rozwój infrastruktury edukacji przedszkolnej i opieki nad dzieckiem do lat 3	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Organizacje pozarządowe, kapitał prywatny	
	3.1.6	Utworzenie Wielozawodowego Zespołu Szkół – edukacja ukierunkowana zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy i priorytetami rozwojowymi gminy	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Prywatni inwestorzy, Krakowski Park Technologiczny, Powiatowy Urząd Pracy, placówki oświatowe	
	3.1.7	Tworzenie warunków dla kształcenia integracyjnego dzieci i młodzieży	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	
3.2	Skuteczny system zarządzania	3.2.1	Wdrażanie instrumentów nowoczesnego zarządzania publicznego w gminie, w tym e-administracji	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Jednostki gminne
		3.2.2	Rozwój i intensyfikacja współpracy międzysamorządowej, międzysektorowej i międzynarodowej	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, Gminy powiatu oświęcimskiego, JST w ramach subregionu Małopolski Zachodniej, Stowarzyszenie Dolina Karpią, zagraniczne gminy partnerskie, jednostki gminne, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy

	3.2.3	Sprawny i skuteczny marketing Gminy w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i zagranicznym	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Stowarzyszenie Dolina Karpią, Centrum Informacji Turystycznej Doliny Karpią w Zatorze, Regionalny Ośrodek Kultury Doliny Karpią w Zatorze, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu
	3.2.4	Podnoszenie jakości usług publicznych w oparciu o ich monitoring	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Jednostki gminne, organizacje pozarządowe, mieszkańcy
	3.2.5	Wzmacnianie rozwoju społeczeństwa informacyjnego – doskonalenie dostępu do internetu, rozwój umiejętności mieszkańców w zakresie posługiwania się nowoczesnymi technologiami	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Jednostki gminne, organizacje pozarządowe, operatorzy teleinformatyczni, mieszkańcy, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
	3.2.6	Ustawiczne doskonalenie kwalifikacji kadry samorządowej	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Jednostki gminne
	3.2.7	Wspieranie rozwoju mediów lokalnych – lokalny system informacji mieszkańców	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Organizacje pozarządowe, nieformalne grupy mieszkańców
	3.2.8	Zawijazywanie partnerstw publiczno-prywatnych	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Przedsiębiorcy, inwestorzy

3.3	Wzmacnianie współpracy z sektorem pozarządowym	3.3.1	Promocja i rozwój aktywności obywatelskiej i społecznej mieszkańców Gminy	Gmina Zator, Organizacje pozarządowe	Urząd Miejski w Zatorze	Nieformalne grupy mieszkańców, instytucje publiczne
		3.3.2	Rozwój partnerstwa publiczno-społecznego w Gminie	Gmina Zator, Organizacje pozarządowe	Urząd Miejski w Zatorze	Instytucje publiczne
		3.3.3	Tworzenie warunków dla rozwoju organizacji pozarządowych, inicjatyw obywatelskich i społecznych	Gmina Zator, Organizacje pozarządowe	Urząd Miejski w Zatorze	Nieformalne grupy mieszkańców, instytucje publiczne
3.4	Rozwój terenów mieszkaniowych	3.4.1	Tworzenie w przestrzeni gminnej stref demograficznych (mieszkaniowych)	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Mieszkańcy, prywatni inwestorzy, developerzy
		3.4.2	Budowa mieszkań komunalnych	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Instytucje społeczne
		3.4.3	Tworzenie warunków dla poprawy jakości życia mieszkańców – infrastruktura usługowo-rekreacyjna na obszarach mieszkaniowych: place zabaw, tereny zielone, punkty usługowo-handlowe, obiekty sportowe, itp.	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Mieszkańcy, prywatni inwestorzy, developerzy
		3.4.4	Współpraca z developerami w zakresie rozwoju nowych form mieszkaniowych	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Prywatni inwestorzy, developerzy
3.5	Integrująca polityka społeczna, ochrona zdrowia i bezpieczeństwo mieszkańców	3.5.1	Wdrażanie instrumentów wspierania rodziny i promowanie wartości rodzinnych oraz budowania i wzmacniania tożsamości lokalnej	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Organizacje pozarządowe, instytucje kultury, parafie
		3.5.2	Stworzenie oferty wspólnego spędzania czasu przez osoby w różnym wieku, budowanie oferty międzypokoleniowej – integracja społeczna – wdrożenie Karty Rodziny	Organizacje pozarządowe, instytucje kultury, parafie, placówki oświatowe	Urząd Miejski w Zatorze	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, nieformalne grupy mieszkańców, rady sołeckie

	3.5.3	Rozwój dziennych i całodobowych form wsparcia, w tym tzw. miejsc odciążeniowych	Gmina Zator	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Organizacje pozarządowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, gminy sąsiednie
	3.5.4	Przeciwdziałanie patologiom, dysfunkcjom i przemocy w rodzinie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Organizacje pozarządowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
	3.5.5	Podjęmowanie działań na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, w tym likwidacja barier architektonicznych	Gmina Zator	Jednostki gminne	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, zarządcy dróg, organizacje pozarządowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
	3.5.6	Zwiększanie dostępności i różnorodności oferty dla osób starszych, w tym wspieranie różnych form samoorganizowania się seniorów	Gmina Zator	Instytucje kultury	Organizacje pozarządowe, parafie
	3.5.7	Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym wykorzystanie mechanizmów ekonomii społecznej	Gmina Zator	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu, organizacje pozarządowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
	3.5.8	Zwiększanie zasobów mieszkań socjalnych i chronionych	Gmina Zator	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	-
	3.5.9	Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego i drogowego w związku ze zwiększonym napływem turystów oraz rozwój systemów elektronicznego monitorowania bezpieczeństwa publicznego w tym budowa nowego budynku i siedziby Komisariatu Policji w Zatorze	Gmina Zator, KPP Policji w Oświęcimiu, KW Policji w Krakowie	Urząd Miejski w Zatorze	Wojewoda Małopolski, Powiat Oświęcimski

	3.5.10	Kształtowanie i promocja postaw właściwych w odniesieniu do zagrożeń	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Komenda Powiatowa Policji, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, zakłady opieki zdrowotnej, Pełnomocnik Burmistrza ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom, organizacje pozarządowe
	3.5.11	Poprawa stanu specjalistycznego wyposażenia służb ratowniczych, w tym Ochotniczych Straży Pożarnych	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej
	3.5.12	Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki uzależnień, w tym wśród dzieci i młodzieży	Placówki oświatowe	Urząd Miejski w Zatorze	Komenda Powiatowa Policji, zakłady opieki zdrowotnej, Pełnomocnik Burmistrza ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom, organizacje pozarządowe
	3.5.13	Współpraca z instytucjami ochrony zdrowia w zakresie organizacji kampanii informacyjnych i profilaktycznych badań medycznych wśród różnych grup mieszkańców	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Zakłady opieki zdrowotnej, firmy z branży medycznej
	3.5.14	Zatorski Program Zdrowego Stylu Życia – kreowanie zdrowego stylu życia wśród mieszkańców	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Kluby sportowe, instytucje kultury, zakłady opieki zdrowotnej, organizacje pozarządowe, parafie
	3.5.15	Poprawa dostępności do nocnej i świątecznej opieki medycznej	Zakłady Opieki Zdrowotnej, Szpital powiatowy	Urząd Miejski w Zatorze	Gminy sąsiednie

Proponowane mierniki realizacji w OBSZARZE 3:

CEL OPERACYJNY	Mierniki realizacji	Źródło danych	
Cel operacyjny 3.1 System edukacji wspierający rozwój kapitału intelektualnego	Wyniki testów gimnazjalnych	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie	Ewidencje OKE
Cel operacyjny 3.2 Skuteczny system zarządzania	Liczba zrealizowanych wspólnych projektów rozwojowych	UM	Dane własne
	Odsetek spraw urzędowych załatwianych w trybie elektronicznym	UM	Dane własne
Cel operacyjny 3.3 Wzmacnianie współpracy z sektorem pozarządowym	Liczba organizacji pozarządowych zarejestrowanych na terenie gminy w przeliczeniu na 1000 mieszk.	Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, KRS	Rejestr organizacji pozarządowych
	Wysokość środków finansowych przeznaczanych na konkursy dla organizacji pozarządowych	UM	Budżet gminy
Cel operacyjny 3.4 Rozwój terenów mieszkaniowych	Liczba wydanych pozwoleń na budowę	Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu	Ewidencja powiatowa
	Liczba i powierzchnia nowo oddanych budynków mieszkaniowych	UM	Dane własne
	Udział osób korzystających ze wsparcia w ramach pomocy społecznej	GOPS	Dane GOPS
	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw	Komenda Powiatowa Policji	Statystyki służb

OBSZAR 4 – OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Cel strategiczny:

Zachowanie bioróżnorodności ekosystemów na terenie gminy

Strategia postępowania:

Istotnym wyzwaniem dla samorządu i całej społeczności gminnej pozostaje zachowanie bogatego zasobu środowiska naturalnego: akweny wodne, fauna i flora w tym obszary Natura 2000 (dyrektywa ptasia), doliny rzeczne, itp. Wraz z rozwojem funkcji turystycznej (m.in. rodzinne parki rozrywki) oraz gospodarczej (m.in. SAG III) wzrośnie presja na środowisko naturalne. Dla zachowania tego największego atutu gminy przewiduje się realizację działań z zakresu poprawy jakości wód, ochrony przed powodzią, doskonalenia gospodarki odpadami, ograniczania emisji zanieczyszczeń powietrza oraz zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w szczególności poprzez efektywną współpracę z innymi podmiotami, aktywną politykę inwestycyjną, jak również wzmacnianie świadomości ekologicznej mieszkańców i przedsiębiorców. Ważnym zagadnieniem dla Gminy Zator jest kontynuacja rozbudowy infrastruktury usług komunalnych – kanalizacyjnej, wodociągowej, ujęć wody.

Istotne jest także systematyczne doposażenie służb ratowniczych, czego kluczowym elementem jest wspieranie modernizacji infrastruktury bezpieczeństwa i sprzętu ratowniczego. System szkolenia służb uwzględniać powinien partycypację obywatelską i wzmacniać postawy społeczne właściwe w odniesieniu do sytuacji kryzysowych. Natomiast sam sposób interwencji w takich sytuacjach przebiegać powinien w sposób w pełni sprawny i zintegrowany pomiędzy różnymi systemami bezpieczeństwa.

Spójność z dokumentami nadrzędnymi:

STRATEGIA ROZWOJU GMINY SKAWINA NA LATA 2014-2022	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO NA LATA 2011-2020	KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020: REGIONY, MIASTA OBSZARY WIEJSKIE
Cel strategiczny: Zachowanie bioróżnorodności ekosystemów na terenie gminy	OBSZAR 2. DZIEDZICTWO I PRZEMYSŁY CZASU WOLNEGO <i>Cel strategiczny:</i> Wysoka atrakcyjność Małopolski w obszarze przemysłów czasu wolnego dzięki wykorzystaniu potencjału dziedzictwa regionalnego i kultury <i>Kierunki polityki rozwoju:</i> 2.1 Ochrona małopolskiej przestrzeni kulturowej, 2.2 Zrównoważony rozwój infrastruktury oraz komercjalizacja usług czasu wolnego, 2.4 Wzmocnienie promocji dziedzictwa regionalnego oraz oferty przemysłów czasu wolnego)	1.2 Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększanie ich absorpcji poza miastami wojewódzkimi
	OBSZAR 4. KRAKOWSKI OBSZAR METROPOLITALNY I INNE SUBREGIONY <i>Cel strategiczny:</i> Silna pozycja konkurencyjna Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego w przestrzeni europejskiej oraz wzrost potencjału ekonomicznego subregionów w wymiarze regionalnym i krajowym <i>Kierunki polityki rozwoju:</i> 4.1 Rozwój Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego	1.3 Budowa podstaw konkurencyjności województw

	<p>OBSZAR 6. BEZPIECZEŃSTWO EKOLOGICZNE, ZDROWOTNE I SPOŁECZNE</p> <p><u>Cel strategiczny:</u> Wysoki poziom bezpieczeństwa mieszkańców Małopolski w wymiarze środowiskowym, zdrowotnym i społecznym</p> <p><u>Kierunki polityki rozwoju:</u> 6.1 Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz wykorzystanie ekologii dla rozwoju Małopolski, 6.4 Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym</p>	<p>2.2 Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe</p>
--	---	--

Cele operacyjne:

4.1 Rozwój infrastruktury ochrony środowiska

4.2 Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego i przeciwdziałania skutkom klęsk żywiołowych

4.3 Wzmacnianie świadomości ekologicznej mieszkańców i turystów

OBSZAR 4: OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Cel strategiczny: Zachowanie bioróżnorodności ekosystemów na terenie gminy

OBSZAR: OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO				
Cel strategiczny: Zachowanie bioróżnorodności ekosystemów na terenie gminy				
Cele operacyjne:	Kierunki interwencji (kluczowe zadania)	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca	Partnerzy
4.1 Rozwój infrastruktury ochrony środowiska	4.1.1 Kontynuacja rozbudowy kanalizacji sanitarnej na terenie gminy	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Mieszkańcy
	4.1.2 Opracowanie koncepcji oraz rozbudowa kanalizacji deszczowej	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	-
	4.1.3 Identyfikacja i budowa nowych ujęć wody pitnej	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	-
	4.1.4 Przebudowa i rozwój sieci wodociągowej na terenie gminy	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Mieszkańcy
	4.1.5 Wsparcie dla inwestycji zwiększających wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych, w tym elektrowni wodnych, baterii słonecznych	Gmina Zator, Prywatni inwestorzy	Urząd Miejski w Zatorze	Organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, mieszkańcy
	4.1.6 Doskonalenie systemu gospodarki odpadami – budowa punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	-

	4.1.7	Poprawa efektywności energetycznej, w tym termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Jednostki gminne
4.2 Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego i przeciwdziałania skutkom klęsk żywiołowych	4.2.1	Budowa systemowych rozwiązań z zakresu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego w ramach programu Górnej Wisły – wały przeciwpowodziowe, infrastruktura przeciwpowodziowa	Zarządcy cieków wodnych	Urząd Miejski w Zatorze	Małopolski Zarząd Melioracji i Gospodarki Wodnej, Gminy sąsiednie
	4.2.2	Budowa polderu zalewowego w Podolszu wraz z przepompownią na wysokie stany wód	Marszałek Województwa Małopolskiego, Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Małopolski Zarząd Melioracji i Gospodarki Wodnej,
	4.2.3	Remonty i modernizacje koryt cieków wodnych (potoków) oraz rowów melioracyjnych na terenie gminy	Zarządcy cieków wodnych	Urząd Miejski w Zatorze	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
	4.2.4	Rozwój systemów monitoringu i wczesnego ostrzegania przed klęskami żywiołowymi oraz monitoringu skutków klęsk żywiołowych	IMIGW, Powiat Oświęcimski, Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Małopolski Zarząd Melioracji i Gospodarki Wodnej,, Państwowa Straż Pożarna, Policja, służby ratunkowe, gminy sąsiednie, Powiat Oświęcimski
	4.2.5	Współpraca z instytucjami uczestniczącymi w systemie zarządzania kryzysowego	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej, Zakład Melioracji i Urzędzeń Wodnych, Państwowa Straż Pożarna, Policja, służby ratunkowe, gminy sąsiednie
	4.2.6	Poprawa stanu specjalistycznego wyposażenia służb ratowniczych oraz magazynu przeciwpowodziowego	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Jednostki OSP, Państwowa Straż Pożarna, Policja, służby ratunkowe

	4.2.8	Stabilizacja osuwisk na terenie gminy, w tym zagrażających obiektom historycznym	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Właściciele obiektów
	4.2.9	Szkolenie jednostek OSP	Jednostki OSP	Urząd Miejski w Zatorze	Powiatowa Komenda Państwowej Straży Pożarnej, Gmina Zator
4.3 Wzmacnianie świadomości ekologicznej mieszkańców i turystów	4.3.1	Promocja postaw ekologicznych wśród dorosłych, dzieci i młodzieży, m.in. poprzez programy i projekty szkolne	Gmina Zator, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, media lokalne i regionalne	Urząd Miejski w Zatorze	Mieszkańcy, przedsiębiorcy, instytucje kultury, kluby sportowe, sąsiednie gminy, powiat oświęcimski
	4.3.2	Gminny Program Ograniczania Niskiej Emisji - promocja i wsparcie wymiany źródeł grzewczych w gospodarstwach domowych na nowoczesne i ekologiczne	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Mieszkańcy, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, media lokalne i regionalne, przedsiębiorcy
	4.3.3	Kontynuacja programu likwidacji wyrobów azbestowych na terenie gminy	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Mieszkańcy, media lokalne i regionalne, przedsiębiorcy
	4.3.4	Systematyczna inwentaryzacja i likwidacja dzikich wysypisk śmieci, szczególnie na terenach nadwodnych	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Mieszkańcy, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, media lokalne i regionalne, turyści
	4.3.5	Wzmacnianie działań w zakresie zwiększenia stopnia segregacji odpadów u źródła oraz odbioru surowców wtórnych	Gmina Zator	Urząd Miejski w Zatorze	Mieszkańcy, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, media lokalne i regionalne

Proponowane mierniki realizacji w OBSZARZE 4:

CEL OPERACYJNY	Mierniki realizacji	Źródło danych	
Cel operacyjny 4.1 Rozwój infrastruktury ochrony środowiska	Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy	UM i/lub BDL GUS	Dane własne
	Odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej	UM i/lub BDL GUS	Dane własne
Cel operacyjny 4.2 Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego i przeciwdziałania skutkom klęsk żywiołowych	Liczba międzyinstytucjonalnych ćwiczeń z zarządzania i reagowania kryzysowego	PSP i OSP	Dane PSP i OSP
	Suma środków publicznych przeznaczonych na poprawę stanu i wyposażenia służb ratowniczych	UM	Dane własne
	Liczba projektów dot. wymiany źródeł grzewczych w realizowanych projektach proekologicznych	UM i/lub UMWM	Dane własne
	Liczba akcji informacyjnych dot. ekologii	UM i/lub przedstawiciele mediów	Przedstawiciele mediów

System wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Zator na lata 2014-2022

Strategia Rozwoju Gminy Zator na lata 2014-2022 nie ogranicza się w swych założeniach wyłącznie do zadań leżących w kompetencjach ustawowych Gminy, ale angażuje i inicjuje działania realizowane w szerokich partnerstwach lokalnych oraz subregionalnych. Znajduje to wyraz w kierunkach interwencji (kluczowych zadaniach) zawartych w Strategii, dla których jednostkami realizującymi są zarówno Urząd Miejski w Zatorze, jak również samorząd powiatowy, podmioty prywatne i pozarządowe, instytucje publiczne. Takie podejście do rozwoju wspólnoty lokalnej jest spójne z nowym paradygmatem polityki regionalnej kraju, realizowanym przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju.

Ze względu na wielopoziomowy charakter zarządzania Strategią Rozwoju Gminy Zator na lata 2014-2022, podstawową zasadą, określającą sposób postępowania w trakcie jej wdrażania, jest zasada partnerstwa. Jest ona rozumiana, jako otwarta i aktywna współpraca równoprawnie traktowanych podmiotów, reprezentujących różnorodne środowiska oraz instytucje realizujące i wspierające realizację działań na rzecz rozwoju Gminy.

Współpraca i partnerstwo na rzecz realizacji Strategii są warunkami koniecznymi powodzenia w jej realizacji. Wynika to w szczególności z faktu, że na zakres interwencji Strategii w zasadniczej mierze składają się zadania wykraczające poza sferę formalnych kompetencji samorządu gminnego.

System monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy Zator na lata 2014-2022

Podstawą skutecznego wdrażania działań służących osiągnięciu celów Strategii Rozwoju Gminy Zator na lata 2014-2022 jest dysponowanie wiedzą na temat postępów osiąganych w zakresie wdrażanych kierunków interwencji oraz zdolność do reagowania na pojawiające się różnice pomiędzy przyjętymi założeniami a uzyskiwanymi efektami realizacji kluczowych zadań.

Instytucjonalną strukturę systemu monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy Zator na lata 2014-2024 tworzą:

- Rada Miejska w Zatorze,
- Burmistrz Zatora,
- Stanowisko/jednostka mająca w kompetencjach nadzór nad strategią gminy – pełniąca rolę centrum koordynacyjnego ds. monitorowania Strategii Rozwoju,
- Wydziały i samodzielne stanowiska – pełniące rolę jednostek realizujących konkretne kierunki interwencji Strategii Rozwoju, będące w kompetencjach samorządu gminnego

Sprawozdawczość z monitoringu oraz aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Zator na lata 2014-2022 dokonywane będą **w okresach dwuletnich – stan na koniec roku kalendarzowego**. Władze samorządowe Gminy Zator dokonują okresowej oceny stopnia realizacji Strategii w oparciu o dwa elementy podsystemu monitorowania i ewaluacji:

- **analizę wskaźnikową**, opracowywaną przez stanowisko/jednostkę mającą w kompetencjach nadzór nad strategią gminy na podstawie informacji otrzymanych od wydziałów, samodzielnych

stanowisk i jednostek Gminy, bazującą na miernikach wyznaczonych w strategii dla każdego celu operacyjnego;

- o **raport z realizacji kierunków interwencji** Strategii Rozwoju, przygotowywany przez stanowisko/jednostkę mającą w kompetencjach nadzór nad strategią gminy na podstawie informacji otrzymanych od innych samodzielnych stanowisk, wydziałów i jednostek Gminy.

Analiza wskaźnikowa, bazującą na miernikach wyznaczonych dla każdego celu operacyjnego Strategii Rozwoju, będzie przygotowywana przez stanowisko/jednostkę mającą w kompetencjach nadzór nad strategią gminy w oparciu o pozyskane dane statystyczne i informacje, w skład których wchodzi następujące źródła informacji:

- statystyka prowadzona przez samorząd gminny – generowana i gromadzona przez poszczególne samodzielne stanowiska, wydziały i jednostki Gminy, zobowiązane do terminowego przekazywania danych i informacji do stanowiska/jednostki mającej w kompetencjach nadzór nad strategią gminy;
- statystyka publiczna gromadzona w Banku Danych Lokalnych GUS (www.stat.gov.pl, www.strateg.gov.pl).

Mierniki pochodzące ze statystyki publicznej (GUS) mogą zostać przedstawione w układach porównawczych, tj. np. w porównaniach względnych do innych gmin i średniej dla województwa małopolskiego oraz kraju. Zakres czasowy analizy powinien obejmować zmiany w stosunku do roku bazowego (2014 r.) i roku ostatniego badania (dynamika). Analiza wskaźnikowa może przedstawiać dostępne wskaźniki w układzie gminnym.

Pomocnicza tabela do przekazywania danych statystycznych do stanowiska/jednostki mającej w kompetencjach nadzór nad strategią gminy przez inne samodzielne stanowiska, wydziały oraz jednostki gminne wygląda następująco:

Cel operacyjny nr			
Nazwa miernika	Źródło danych i jednostka miary	Wartość dla roku bazowego (2014 r.)	Wartość dla roku badanego (..... r.)
1.			
2.			
3.			

Raport z realizacji kierunków interwencji przygotowywany przez stanowisko/jednostkę mającą w kompetencjach nadzór nad strategią gminy, opiera się na informacjach dotyczących stanu realizacji danego kierunku interwencji, przekazywanych przez poszczególne samodzielne stanowiska, wydziały oraz jednostki gminne. Strategia Rozwoju Gminy Zator na lata 2014-2022 precyzuje w każdym kierunku interwencji jednostkę realizującą dany kierunek interwencji oraz jednostkę monitorującą dany kierunek interwencji ze strony Gminy.

Sprawozdania z realizacji poszczególnych kierunków interwencji są składane (raz w roku) przez samodzielne stanowiska, wydziały oraz jednostki gminne do stanowiska/jednostki mającej w kompetencjach nadzór nad strategią gminy. Na podstawie złożonych sprawozdań, stanowisko/jednostka mająca w kompetencjach nadzór nad strategią gminy opracowuje raport z realizacji kierunków interwencji, który wraz z analizą wskaźnikową jest podstawą dla władz

samorządowych Gminy Zator do podejmowania oceny realizacji Strategii Rozwoju, wprowadzania uzupełnień oraz dokonywania niezbędnych i uzasadnionych zmian (reagowanie na zmieniające się uwarunkowania społeczno-gospodarcze w otoczeniu Gminy). Dla zwiększenia efektywności procesu sprawozdawczego z realizacji kierunków interwencji Strategii Rozwoju, samodzielne stanowiska, wydziały oraz jednostki gminne składają sprawozdania na ujednoliconym formularzu sprawozdawczym, wg następującego wzoru:

KIERUNEK INTERWENCJI NR			
CEL STRATEGICZNY NR	CEL OPERACYJNY NR	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA:	JEDNOSTKA MONITORUJĄCA ZE STRONY GMINY:
OPIS STANU REALIZACJI KIERUNKU INTERWENCJI (m.in.: zrealizowane przedsięwzięcia w danym roku, stopień realizacji kierunku interwencji, skuteczność zastosowanych instrumentów realizacyjnych, ocena partnerów realizacyjnych, sukcesy realizacyjne, uzyskane efekty)			
OPIS POWSTAŁYCH TRUDNOŚCI REALIZACYJNYCH (m.in.: problemy powstałe na etapie realizacji, opóźnienia i ich przyczyny, środki podjęte w celu przezwyciężenia trudności, rekomendacje dotyczące zmian w realizacji kierunku interwencji, możliwe usprawnienia)			
OPIS ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (wielkość środków finansowych wydatkowanych na realizację kierunku interwencji w danym roku, w podziale na źródła finansowania)			
Budżet Gminy	(kwota w zł)	(% kwoty ogółem)	
Budżet jednostki realizującej	(kwota w zł)	(% kwoty ogółem)	
Budżet	(kwota w zł)	(% kwoty ogółem)	
Ogółem	(kwota w zł)	(% kwoty ogółem)	